

Hver femte student snuser:

SLIK PRELLER DET AV PÅ MILJØET

Klima s. 16–17

Kommentar s. 2–3

FERSK STUDENTUNDERSØKELSE:

- Mindre motiverte
- Mindre sosiale
- Drittlei Zoom

– **Nedslående tall**

Nyhet s. 9

EXTINCTION REBELLION
PÅ CAMPUS:

**Krever kjøttforbud
og klimafokus
i alle studier**

Nyhet s. 6–7

– Hvorfor må vi studenter alltid leve på en slags økonomisk idealtid?

UNIVERSITAS

Norges største studentavis

utgave 5, årgang 76

www.universitas.no

torsdag 10. februar 2022

1 av 10
mannlige studenter
har brukt

VIAGRA

Å holde ut lenge gir «Jens» (28)
et godt rykte.

For «Arthur» (30) var
Viagra-opplevelsen skremmende.

Nyhet s. 10–12

MENINGER

Redaktør: **Endre Ugelstad Aas**
endreuas@gmail.com 901 95 375

Nyhetsleder: **Live Tronstad**
livetronstad@gmail.com 412 81 039

Fotosjef: **Charlotte Førde Skomsøy**

Desksjef: **Sofie Martesdatter Granberg**

Nettredaktør: **Solfrid Skaret**

Følg oss

www.universitas.no

facebook.com/UniversitasOslo

twitter: @universitas_no

instagram: universitas_offisiell

Tips oss

tips@universitas.no

Leder

Sosial integrering

Tirsdag ble resultatene for Studiebarometeret 2021 lagt frem. Rundt 30.000 studenter har svart på spørsmål om blant annet undervisningskvalitet, læringsmiljø og arbeidsrelevans på sitt studium. Det er Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (Nokut) som står bak undersøkelsen. Etter snart to år med pandemi var mange av svarene som forventet. Hovedtendensen er at studentene er mindre fornøyd med det faglige og sosiale læringsmiljøet i 2021, sammenlignet med 2019 og årene før det. Nesten seks av ti mener kvaliteten på undervisningen ville vært høyere dersom undervisningen var fysisk. Omtrent samme andel mener nettundervisningen er mindre motiverende.

Tallene er blitt møtt med bekymring både fra studentledere og diverse utdanningspolitiske talspersoner. Elise Waagen fra Ap sier det «haster å komme i gang i med fysisk undervisning og styrke det sosiale læringsmiljøet» i en pressemelding. Leder for Norsk studentorganisasjon (NSO) Tuva Todnem Lund etterspør på sin side – i en pressemelding – en konkret plan fra regjeringen for hvordan institusjonene og politikerne skal ivareta studentene gjennom gjenåpningen. – Det er naivt å tro at alt blir som før, sier også hun.

Å legge til rette for gode sosiale læringstilbud er derfor vesentlig i tiden framover

Det blir det nok heller ikke. Studentene som nå går inn i sitt andre, tredje og fjerde semester med høyere utdanning har knapt fått kjenne smaken av en studiehverdag uten digital undervisning. Årets studiebarometer viser samtidig at én av tre studenter mener de ikke er godt integrert i et sosialt læringsmiljø. Da kan det være vanskelig å finne den rette motivasjonen både til å møte opp på forelesningene, og sette seg ned med pensumbøkene. Læring er som kjent også en sosial aktivitet. Å legge til rette for gode sosiale læringstilbud er derfor vesentlig i tiden framover. Mer gruppearbeid og frivillige kollokviegrupper med oppfølging fra mer erfarne studenter kan være et naturlig sted å begynne, i hvert fall for dem som nå befinner seg i starten av et studieløp. I første omgang er det opp til underviserne å ta grep. Tvungen sosialisering er riktignok ikke noen spesielt populær øvelse her til lands. Men etter en lang periode hvor nye fysiske bekjentskaper har tilhørt sjeldenhetene, er det nok mange som kan trenge en ekstra dytt.

De 170 millionene regjeringen har bevilget til samskipnadene og utdanningsinstitusjonene i et forsøk på opprettholde studieprogresjonen og lage flere sosiale lavterskeltilbud for studentene, kan også komme godt med. Fjorårets studentmidler ble blant annet brukt til å ansette studenter som seminarledere. Slike tiltak kan i beste fall bidra til å bygge både det faglige og sosiale studentmiljøet på tvers av årskullene. Å lønne kollokvieledere eller legge opp til fagsosiale aktiviteter også utenom de obligatoriske aktivitetene, er andre eksempler på tiltak med stor nytteverdi for studentene. Ansvaret for egen læring må fortsatt være en akademisk kjerneverdi. Men i månedene som kommer er det elementært at det også rettes søkelys mot hvordan vi lærer i fellesskap.

Den etterlengtede gjenåpningen svir i studentbudsjettet.

Utepils med bismak

Kommentar

Sofie Martesdatter Granberg,
desksjef i Universitas

Førrige uke overrasket regjeringen både utelivet og dets gjester, da de på kun noen få timers varsel løftet restriksjonene på skjenkingen. Jeg er ikke kjent for å være vond å be, tirsdag eller ei. Så i to-tiden fant jeg veien hjem i passasjerstet til en godhjertet bartender etter årets første sene utekveld.

Gleden over å endelig kunne dra ut på bar med gamle og nye venner, har nok flere enn meg fått kjenne på igjen den siste uken. Derfor tror jeg også flere har kjent bismaken av gjenåpningen. For selv om vi studenter har ventet, lengtet og drømt om utelivet, er det mange som ikke egentlig har råd til det.

Både Solberg-regjeringen og Støre-regjeringen har bekreftet gang på gang i løpet av pandemien at det å spise og drikke ute i godt lag er viktig for nordmenn. Å kunne returnere til byen når den åpner har aldri blitt omtalt som et privilegium, men heller som en del av norsk kultur som vi alle kan enes om.

Noe annet norske politikere har kunnet enes om det siste året, er at studiestøtten burde vært høy-

ere. NRKs partiguide for fjorårets stortingsvalg viste at samtlige partier ønsket å bedre studentenes kjøpekraft, og flere partier tallfestet en økning i studiestøtten til både halvannen og to ganger folketrygdens grunnbeløp. De sterkeste løftene kom fra venstresiden, og følgelig gikk mange studenter til urnene og stemte for et regjeringsskifte. Men selv da dette ble et faktum, tok det forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe kun én uke på ministerpost å trekke dette løftet tilbake, på spørsmål fra VG.

Studenters kjøpekraft i baren har sunket de siste årene, kunne vi stadfeste i ølbarometeret i Universitas' jubileumsutgave i desember. Selv om vi har fått en ekstra måned med støtte, har resten av samfunnet dratt fra oss i kjøpekraft under pandemi-

en. Studiestøtten har igjen duppet under 1,2G, viser tall fra NSO, og på toppen jobber mange studenter i de mest pandemiutsatte jobbene i landet.

Så når samfunnet atter en gang åpnes opp, og politikerne skåler og smiler til kameraene i feiringen av åpne tappekraner, står mange studenter og ser på fra sidelinjen. Vi burde i hvert fall gjøre det. Min egen gjenåpningsuke etterlot et krater i privatøkonomien min, og strømstipendet som tikker inn på konto denne uken, kunne like så godt ha vært et gjenåpningsstipend.

Nå skal jeg ikke legge ansvaret for at jeg hadde

I ungdomsårene er det nærmest glorifisert å skeie ut

Arkivaren

NAKEN FRAMSIDE

Sist gong Universitas baud på underliv på framsida, var i mars 2019. Den gongen var eit kvinneleg underliv dekkja av kvitmåling illustrasjon til ei sak om sexfester. Festane var forbeholdt alle definisjonar av kjønn som ikkje var det manlege. Denne veka er det manlege kjønnsorganet invitert til framsida av Universitas til ei sak om Viagra-bruk. Har vi allereie fronta vagina, må vi sjølv sagt òg ha plass til penis i monitor! Båe gongane er det noverande fotosjef, Charlotte Førde Skomsøy som har fått æra av å fotografere underliva.

Universitas, 20. mars 2019

PRISA SNUSEN

Denne veka kan vi lese kva snus er laga av – og kva konsekvensane av snus på avveie kan vere. I 2008 kunne Universitas opplyse om at såkalla «studinar» på UiO snuste heile tre gongar så mykje som den øvrige kvinnelege befolkninga.

I saka kunne ein også lese at snusen som regel vart brukt for å stumpe røyken. I 2008 var studentane nemleg langt betre på å halde seg unna røyken enn resten av befolkninga.

Universitas, 27. august 2008

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Student-samskipnaden SiO. Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale, oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: **Jone Trovåg**
j.v.trovag@universitas.no 91 57 39 67

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadresse: **Moltke Moes vei 33**

Post: **Boks 89 Blindern, 0314 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Nettside: **www.universitas.no**

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

en dyr kveld på byen over på regjeringen, det får stå på min egen økonomiske dømmekraft. Likevel skulle jeg ønske at jeg og mine medstudenter også hadde spillerom nok til å ikke alltid leve på en slags økonomisk idealtid. Vi fortjener også rom til å ta én frisluppen kveld og kaste oss med i feiringen av et normalt liv, feire en bursdag, eller dra ut for å glemme en dårlig eksamen, uten at det velter både husleia og strømregningen.

Ikke bare er det menneskelig å gjøre feil, i ungdomsårene er det nærmest glorifisert å skeie ut. Samtidig tillater vi at studenter lever med så lite økonomisk slingringsmonn at en liten utskielse risikerer å få ringvirkninger inn i de helt nød-

vendige postene på et studentbudsjett. Noen hundrelapper mindre på konto enn planlagt etter en ekstra drink, dessert til maten eller taxi hjem i kulda, merkes godt i et studentliv. Spesielt når samfunnet rundt oss bare blir dyrere.

Månedskort, gulost, strøm og pensumbøker er ikke luksusvarer. Likevel spiser de raskt opp et studentbudsjett, og vi ser prisene krype oppover og dra fra studiestøtten. I Oslo er mange studenter nødt til å betale så høy husleie at studiestøtten alene ikke er til å bli mett på. Snittleien på et rom i kollektiv i hovedstaden er på 6300 kroner, ifølge hybel.no. Gjennom et år utgjør det hele 60 prosent av studiestøtten. Rommet for å dra ut og more seg på voksenmåten er ikke stort, muligheten til å spare til uforutsette situasjoner er til-

svarende liten. Så når man først har sagt ja til å kjøpe seg en og to pils for mye, er det ikke bare bare for en student å hente seg inn igjen.

Nødvendigheten av utepils, kafébesøk og restaurantmiddager kan man få diskutere opp og ned og i mente. Faktum er uansett at utelivet er like mye en byggekloss i norsk kultur som det er en dyr fritidsaktivitet. Det er også et symbol på at her i Norge, her har vi råd til å hygge oss og slippe oss litt løs. Studentene fortjener også å få ta del i dette, uten at et lite frislipp skal få frata oss all kontroll. Ikke minst etter alt det både dagens kull og de kommende kullene med studenter har ofret av frihet, ungdom og glede de siste årene.

debatt@universitas.no

Historiske skråblikk av
Sofie «falkeblikk» Flydal

Øyeblikket

av Isabel Svendsen Berge

Dagen derpå: Alt som finnes i en fuktig nyttårsbøtte fra Lier.

UNIVERSITAS

TIPS OSS:

tips@universitas.no

UTTEGNERE:

Emilie Waldal
Frida Wattne Lindland
Sivert Bjelland Sevattal
Sofie Martesdatter Granberg

DESKJOURNALIST:

Sofie Kristine Flydal

KORREKTURSJEF:

Harald Nordbø

Universitas støttes av Velferdstinget, som står uten redaksjonelt ansvar.

nyhetsredaktør:

Live Tronstad

livetronstad@gmail.com

412 81 039

NYHET

UiO svarer på do-kritikk

Kjønnsnøytrale toaletter: I et leserbrev til Universitas 3. februar retter Grønn Liste-leder Charlotte Hjort kritikk mot UiO for de ikke-eksisterende kjønnsnøytrale toalettene de vedtok å få på plass i 2016. I en kort kommentar svarer Hanna Ekeli, studiedirektør ved UiO, på kritikken:

– Det er igangsatt en prosess på dette. Vi er i tett dialog med Studentparlamentet om et møte hvor vi kan finne gode løsninger for studentene. Vi kommer tilbake med flere detaljer etter dette. *LT*

FAKSIMILE:
UNIVERSITAS
3. FEBRUAR 2022

KHIO KUTTER I BUDSJETTET TIL VERKSTEDENE:

– En reell nedprioritering

Støtter opprop: Khio-studentene Emma Gulling (t.v) og Lærke Bang Barfod (t.h) er bekymret for at verkstedenes utstyr ikke skal få tilstrekkelig vedlikehold.

Kunsthøgskolelærer Dagfinn Skoglund reagerer på det han kaller «årelang underbemanning og budsjettkutt». Nå får han flere studenter med på laget.

Budsjettkutt

tekst Armann Kippersund
foto Rikke Løe Hovdal

Glasset har begynt å renne over for Khio-lærer og verkstmester Dagfinn Sigriddson Skoglund.

«Opprop til støtte for verkstedene» er tittelen på flygebladene han begynte å dele ut til studen-

ter og ansatte på Kunsthøgskolen forrige uke. Der tar han et oppgjør med «de mangeårige budsjettkuttene og underbemanningen på verkstedene».

Han mener verkstmestrene, sjefene på verkstedene, ikke får gjort jobben sin, og at studentene ikke får den hjelpen de har krav på. Nå har han startet en underskriftskampanje.

Onsdag har rundt 60 studenter signert, får Universitas opplyst. Høgskolen har rundt 500 studenter.

«Ledelsen hører mer på studentene enn på de ansatte, så nå er det på tide at det sies klart ifra», skriver Skoglund i flygebladet.

Men hvor mye som kuttes i krone og øre er ikke helt sikkert.

– Utfordrende

Blant studentene Skoglund har fått med seg på laget er bachelorstudent Emma Gulling og masterstudent Lærke Bang Barfod.

– Vi studerer begge kostymede-

sign, og ser det som skremmende at det skal bli enda mindre penger som skal brukes på verkstedene. Det er vanlig at det tar tid før man eventuelt får tak i en fungerende maskin, eller stoffet man trenger. Det er rart hvordan de tenker at det skal gå opp nå fremover, sier Barfod.

Gulling mener at håndverkerfagene blir nedprioritert.

– Jeg er bekymret for at arbeidsprosessen min opp mot master vil bli utfordrende dersom verkstedenes utstyr ikke får tilstrekkelig vedlikehold, samt mangel på tilstedeværende kompetan-

se på grunn av underbemanning, forteller Barfod.

Gulling legger til at det vil være et prominent problem for alle som benytter seg av verkstedene, spesielt for de som ikke samarbeider på tvers av budsjettene.

Kutter 700.000 ifølge lærer

Verkmester Skoglund mener enkelte fag på skolen blir nedprioritert til fordel for andre.

– De fleste av de om lag 500 studentene på Khio studerer noe annet enn scenefag. Derfor synes jeg det er synd at budsjettet vårt blir redusert i den grad at det ikke

Strømstipendet har kommet

3000 kroner er den nette summen Regjeringen spanderer på frosne studenter, så de kan få bukt med vinterens elleville strømregninger. 4. februar annonserte Regjeringen at det vil være mulig å søke stipendet, via Lånekassen, i løpet av få dager. Allerede på tirsdag var det klart at

72.000 studenter hadde grepet sjansen, ifølge NTB. Da hadde Lånekassen delt ut 184 millioner kroner av den halve milliard Regjeringen har satt av til ordningen. Glem gjenåpningsfester – du kan endelig se to-tallet på temperaturmåleren igjen, hurra! *LT*

Én av fem byttet utdanning

Statistikk: 20 prosent av studentene som begynte på en gradsutdanning i 2012 byttet til en ny utdanning. Det kommer fram i en fersk SSB-rapport. De fleste som byttet utdanningen, gjorde dette i løpet av de første årene av studiene, ifølge rapporten. Bytter forekom også mest blant de yngste studentene. Blant dem som byttet utdan-

ning var 24 prosent under 22 år. Motsatt hoppet bare åtte prosent av studenter som var eldre enn 30 år over til et annet studieprogram eller en annen institusjon. Rapporten viser også at én av fire som startet på en universitetsutdanning i 2012, sluttet. *EUA*

fra ledelsen

Khio skryter utad av sine verksteder, og lar dem fungere som et trekkplaster, når verkstedene i realiteten ikke holder mål

Dagfinn Sigridsson Skoglund,
lærer ved Khio

Tar oppgjør: – Budsjettkutt skjer hvert år. Det er jo en reell nedprioritering fra ledelsen, sier Khio-lærer Dagfinn Sigridsson Skoglund.

finnes nok midler til å vedlikeholde fasilitetene vi benytter oss av.

Ifølge Skoglund benytter alle andre enn scenefagsstudentene verkstedene på høyskolen.

Kutt fra staten fører til kutt i verkstedsbudsjettet, forklarer han. Og det mener han har foregått de siste ti årene.

– Budsjettkutt skjer hvert år. Det er jo en reell nedprioritering fra ledelsen, sier han.

Ifølge Skoglund er det snakk om 700.000 kroner i konkrete kutt. Likevel forteller han at det er flere summer som må regnes inn i budsjettkuttet. Som eksempler nevner han lønnsøkningen i fjor samt at det ble opprettet en ny fast stilling i verkstedet. Selv om han understreker at dette er gode investeringer tar det penger vekk fra reparasjon og vedlikehold av fasilitetene på verkstedene.

– Hvordan konkret blir verkstedene rammet?

– Blant annet er det flere maskiner som kunne trengt en repa-

rasjon, og det koster. I tillegg vil et redusert budsjett bety at vi ikke kan ansette flere i faste stillinger, studentassistenter og vikarer. Vi har allerede måtte stenge grovverkstedet, på grunn av at det nye budsjettet ikke tillater oss å ansette en ny verkstmester.

Jeg er bekymret for at arbeidsprosessen min opp mot master vil bli utfordrende

Lærke Bang Barfod,
student ved Khio

Nokut har slått alarm

Det er det ikke bare Skoglund som har reagert på verkstedenes tilstand. I oktober 2021 konkluderte Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (Nokut) i en tilsynsrapport at Khio har vesentlige mangler i sitt systematiske kvalitetsarbeid. Summen av manglene førte til at Khio fikk pålegg om å gjennomføre betydelige tiltak for at Nokut skal ha

tiltro til at skolen sikrer utdanningskvaliteten. Skoglund mener dette burde vært en vekker for ledelsen ved Khio.

– Det som virker rart for meg er at Khio skryter utad av sine verksteder, og lar dem fungere som et trekkplaster, når verkste-

dene i realiteten ikke holder mål, sier Skoglund.

Skoglund sier at kuttene vil gjøre det vanskelig å holde enkelte avdelinger åpne. På spørsmål om det ikke er mulig for studentene å gjøre mer for hånd, svarer Skoglund med en liten latter før han fortsetter:

– Maskinene er de som blir brukt hyppigst blant studentene.

Kutter 100.000 ifølge Khio

Kuttet er på omtrent 100.000 kroner i de offentlige sakspapirene for verkstedene, opplyser Khio-ledelsen til Universitas. Her er ikke lønnskostnader, som faller under en annen budsjettpost, medregnet.

«Khio er en statlig høyskole, som mottar årlig tildeling fra Kunnskapsdepartementet. Alle universiteter og høyskoler har de seneste årene måtte forholde seg til betydelige årlige ABE-kutt (avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen, red.anm.)», skriver Khio-rector Markus Degerman og direktør Kristel Jæger Skorge i en e-post til Universitas.

E-posten er sendt fra kommunikasjonsavdelingen, som opplyser at kommentarene i e-posten tilhører både rektoren og direktøren, fordi det er todelt ledelse på Khio.

«I tillegg medfører statsbudsjettet for 2022 endringer knyttet til avsetninger til pensjon for ansatte som medfører ytterligere begrensninger i handlingsrom-

met for universiteter og høyskoler.»

De skriver at de har forståelse for at dette kan oppleves krevende. De er likevel trygge på at gode prioriteringer blir gjort.

«Kunsthøgskolen har et omfattende antall verksteder og scener med høyt kvalifiserte ansatte i tekniske stillinger. Kunsthøgskolen legger i tillegg vekt på oppgradering av våre scener og verksteder», skriver de.

På spørsmålet som ble reist rundt Nokut, svarer representantene fra ledelsen at arbeidet med å forbedre kvalitetskontrollen foregår for fullt internt ved fagavdelingene og i styret. Nokut har gitt en frist på ett år. Nokut skal levere en ny rapport til Nokut om hvilke tiltak som er satt til verks høsten 2022.

Universitas har stilt Khio-ledelsen spørsmål om påstandene om nedprioritering av verkstedene og håndverksfagene stemmer, men har ikke fått konkret svar på dette.

universitas@universitas.no

UIO HAR VEDTATT KLIMASTRATEGI – XR DEMONSTRERER:

– Har blitt helt u

Denne uken ble UiOs nye klimastrategi vedtatt. Extinction Rebellion (XR) kritiserer håndteringen for å være lite konkret og saktegående.

UiOs klimastrategi

tekst Håvard Widerøe og Åsne Stokke Hansteen
foto Rikke Løe Hovdal

Den overordnede klimastrategien er ment å komplimentere Strategi 2030, som er tiårsplanen for hele universitetet. Prosessen rundt utarbeidelsen av dette har allerede høstet kritikk, blant annet for å mangle konkrete tiltak, ikke være ambisiøs nok, og for å være i strid med universitetets akademiske frihet.

En av de som har tatt til orde mot universitetets håndtering er Extinction Rebellions studentlag. Sammen med representanter fra Grønn Liste gjennomførte de tirsdag en aksjon gjennom Blinderns forskjellige fakulteter for å rette klimakrav mot universitetet.

– Strategien startet lovende, men har blitt helt utvannet gjennom prosessen.

Slik åpner Adrian Skagen appellen sin på Blindern. Han er medlem i Extinction Rebellion og representant for Grønn Liste ved

Studentparlamentet ved UiO.

Tydelige krav mot UiO

Med banner og megafon er Skagen klar i sin tale. XR har tre krav til UiO:

- UiO må fokusere på tapet av naturmangfold,
- UiO må slutte å servere kjøtt og fisk på sine arrangementer.
- Klima og miljø skal inn i alle studieløp.

I intervjuet med Universitas i forkant av demonstrasjonen, utdypes Skagen hva dette innebærer. – Det er viktig at studenter blir opplært i klima- og miljøproblemstillinger og naturtap, selvfølgelig spesialisert i forhold til hva man studerer. Dette er både viktig med tanke på arbeidslivet og for å møte aktuelle problemstillinger i praksis.

Angående servering av kjøtt og fisk, mener han at UiO må være bærekraftig på egen banehalvdel. Overordnet mener XR at strategien UiO vedtok denne uken mangler konkrete krav.

– Da mister man litt tiltro til om man klarer å gjennomføre planen,

påpeker Skagen.

Han peker videre på demonstrasjon som en viktig del av demokratiet, og for å bli hørt.

– Det fungerer som en slags brannalarm. Når noe brenner er det jo ubehagelig, men det er poenget, du skal faktisk få med deg at noe brenner.

– Uenig i løsningene

Mathias Meyer, representant i Moderat Liste, er også til stede når XR baner vei mot Frederikke-plassen.

Om demonstrasjonen tenker Meyer at det er positivt at det blir rettet fokus mot UiOs klimatiltak.

– Vi står overfor en situasjon hvor folk er usikre på fremtiden vår.

Når noe brenner er det jo ubehagelig, men det er poenget, du skal faktisk få med deg at noe brenner

Adrian Skagen, aktivist i Extinction Rebellion

– Bedre vegetartilbud nå

Tirsdag kveld kunne Mette Halskov Hansen, viserektor for klima, miljø og tverrfaglighet på UiO, bekrefte på telefon til Universitas at den overordnede handlingsplanen har blitt vedtatt uten betydelige endringer.

Når det kommer til kritikken om kjøtt i UiO-kantinene, påpeker Hansen at mye er gjort allerede.

– Jeg vil si at vi har et mye bedre vegetartilbud nå enn bare for noen få år siden.

Halskov Hansen fastslår videre at det i all hovedsak er Student-samskipnaden (SiO) som har ansvaret for mattilbudet på UiO.

– Der har studentene selv en stor påvirkningsmulighet.

Han er likevel ikke helt enig i kravene XR retter mot UiO.

– Vi trenger den type engasjement, men jeg er uenig i løsningene.

Gulrot fremfor pisk

Et kjøttforbud, som XR og Grønn Liste tar til orde for, tror han vil virke mot sin hensikt.

– Vi tror det mest effektive er å gå motsatt vei, å satse på gulrot fremfor pisk. Satse på grønne gode alternativer i stedet for å forby, sier Meyer, som mener maten man velger å kjøpe i kantina er et personlig valg.

– Men vi kan gjerne jobbe for grønne alternativer. Hvis vi skal

UiOs klimastrategi

- + I 2021 ble en strategi med både ambisjoner og tiltak for å kutte klimautslipp ved UiO, lagt fram.
- + Siden da har man delt denne i to deler: En overordnet strategi og en tiltaksplan.
- + 8. februar ble den overordnede strategien vedtatt i universitetsstyret. 1. mars sendes en konkret tiltaksplan ut på høring.
- + Det opprinnelige utkastet har fått kritikk fra mange kanter. Både for være i strid med akademisk frihet og for å ikke være ambisiøs nok til å nå målet om minst 50 prosents utslippskutt innen 2030.

Extinction Rebellion (XR)

- + En global partipolitisk uavhengig miljøbevegelse.
- + Bruker ikke-voldelige direkte aksjon og sivil ulydighet for å presse myndigheter til å gjøre mer for å bremse klimaendringene og hindre naturtap.
- + XR sine tre krav til UiO.
- + 1. Klimastrategien må være konkret rundt UiOs rolle for å hindre naturtap.
- + 2. UiO må legge fram en bedre plan for å slutte med animalske produkter for å sikre en miljøvennlig drift.
- + 3. Klima og miljø må integreres som obligatorisk undervisning i alle studieløp, UiO må sette klima på agendaen.

Det er nå jobben starter, fordi det er nå vi skal utarbeide de konkrete tiltakene

Mette Halskov Hansen, viserektor for klima og miljø ved UiO

Liggende applaus:– UiO, vi vil bli endringsaktører, men da må du bli en også! Slik avslutter Adrian Skagen appellen sin til applaus fra et liggende Extinction Rebellion på Eilert Sundt hus, Blindern.

klare å løse klimakrisen, krever det at mange er med på det av egen vilje. Jeg tror ikke det er nok at man ovenfra forteller hva folk skal gjøre.

Meyer mener at XR sitt krav om å fjerne prosjekter ved UiO som ikke er bærekraftige, kan påvirke hva ansatte ved UiO kan forske på. Slik kan det innskrenke den akademiske friheten.

– Jeg tror hvis vi skal klare å løse klimakrisen, må vi ikke si nei til noen løsning på forskning. Da må vi åpne for både kontroversielle forskningsfelt og mer populære.

– Vi tror at kunnskap i seg selv ikke har en klimakostnad, men det er hva man bruker det til som har noe å si.

Vil ha debatt

Utkastet til klimastrategien skulle opprinnelig legges frem i slutten av 2020, men grunnet pandemi er prosessen tatt lenger tid. Fortsatt er den endelige tiltaksplanen ikke ferdig utarbeidet. Mette Halskov Hansen har tidligere uttalt til Universitas at det ikke er noen konkrete tiltak som iverksettes fra 8. februar. Det er kun den over-

Utvannet

Utrop: – Hva vil vi ha? ropes det bak banneret til XR. Svaret er klimaansvar, og de vil ha det nå.

ordnede strategien som er vedtatt.

– Det kommer en tiltaksplan. Vi jobber med det, men det tar tid. Halskov Hansen forklarer at å dele strategien i to er nødvendig for å sørge for åpen debatt og god forankring i alle ledd av UiO.

Men Skagen synes det er synd at det ikke kommer på plass en konkret tiltaksplan samtidig som den langsiktige planen vedtas. Han mener det har vært vanskelig å finne informasjon om hvilke møter ulike aspekter ved strategien og vedtak behandles i.

– Jeg har prøvd å finne ut når neste møte om klimastrategien har vært holdt. Det har vært ganske vanskelig. Det er ikke noen åpne møteinnkallinger. Vi skulle gjerne sett at viserektor Hansen og rektor Stølen kunne møtt opp i Studentparlamentet for å snakke om tiltaksplanen.

Halskov Hansen svarer på kritikken med et ønske om en åpen prosess framover.

– Hvis jeg får en invitasjon fra Studentparlamentet til å komme å snakke om dette, så møter jeg selvsagt opp med det samme, sier

hun og legger til:

– Vi har snakket med studenter fra Studentparlamentet, og vi har to studenter sittende i styret.

Innrømmer lang prosess

Halskov Hansen sier seg enig i at prosessen har tatt lengre tid enn først ventet.

– Men jeg har også skjont at det må ta tid, fordi vi må involvere mange. Vi har 27.000 studenter og omkring 7000 ansatte.

Hun sier at det er mange som har tatt og tar del i prosessen: Alt fra fagforeninger til dekaner, institutter, studenter og ansatte.

– Og jeg opplever at den strategien vi har nå, faktisk er godt forankret i institusjonen.

Dette mener Halskov Hansen er helt nødvendig for utforme en god strategi og tiltaksplan.

– Så vil jeg også si at det er nå jobben starter, fordi det er nå vi skal utarbeide de konkrete tiltakene. Så må vi gjennomføre dem. Det er nå det starter.

Endelig, men uferdig vedtak

Fortsatt gjenstår det mye arbeid, men Halskov Hansen vektlegger at prosessen er i full gang.

– Hvis alt går som jeg håper, så blir tiltaksplanen sendt ut på høring 1.mars. Da kommer studentorganisasjoner og alle andre til å få mulighet til å melde tilbake.

Hun forteller at tiltaksplanen deretter vil arbeides videre med. Den skal etter planen være ferdig vedtatt i ledelsen i mai. Da vil det ligge forslag til omkring 70 konkrete tiltak.

– Så det er ganske omfattende. Hvert eneste delmål i strategien som ble vedtatt i dag vil få flere konkrete tiltak knyttet til seg.

universitas@universitas.no

Vi trenger den type engasjement, men jeg er uenig i løsningene

Mathias Meyer, leder av Moderat Liste

Moderat: Mathias Meyer vil ha grønne tilbud fremfor forbud.

Manglende fleksibilitet: Skal Skjalg Stokke Hougen (24) følge undervisningen, må han være til stede enten fysisk eller digitalt når forelesningene skjer. Instituttet vil ikke gjøre opptak på enkelte masteremner.

Nektes opptak av forelesningene

Skjalg Stokke Hougen (24) mener SV-fakultetet mangler forståelse for studentenes økonomiske situasjon.

Opptak pågår

tekst Victoria Bergundhaugen
foto Rikke Løe Hovdal

Masterstudenter på statsvitenskap ved Universitetet i Oslo (UiO) har etterlyst opptak av forelesningene i valgfrie emner. Det må de se lenge etter.

Institutt for statsvitenskap skriver i en e-post til studentene at ledelsen har bestemt at det ikke skal gjøres.

Undervisningsleder Bjørn Høyland forklarer på e-post: «Undervisningen på våre valgfrie emner på master er i stor grad basert på interaksjon mellom studenter og undervisere. For at denne interaksjonen skal være så fri som mulig er det ikke ønskelig å gjøre opptak.»

Det er mulig å direkte-streamer undervisningen på Zoom, men dette er også et tiltak instituttet sier at vil fjernes til neste semester.

Masterprogrammene i statsvitenskap og fred- og konfliktstudier, er fulltidsstudium. Instituttet skriver at de derfor forventer at studentene møter og deltar i undervisningen gjennom hele semesteret, selv når den ikke er obli-

gatorisk.

Dette har fått reaksjoner fra studentene.

– Mangler forståelse

Skjalg Stokke Hougen (24), som tar master i statsvitenskap, synes det er dumt. Han mener det fremstår som instituttet ikke vil tilrettelegge undervisningen best mulig for studentene.

– De fleste vil jo møte opp på fysisk forelesning, men det ikke alltid man kan på grunn av andre ting. Det er dumt at de ikke legger til rette mest mulig for at man skal få best læringsutbytte, mener han.

Hougen sier også at undervisningen går i bolker, så skjemaet over undervisningen endrer seg hver sjette uke. Da kan ikke instituttet forvente at studentene klarer å jobbe seg rundt timeplanen hele tiden, mener han.

Medstudent Elisabeth Udjus (23) stiller også spørsmål ved begrunnelsen.

– Det er de aller færreste av oss som har privilegiet til å kun være studenter, og det synes jeg ikke overhodet at ledelsen ved fakultetet forstår, altså den situasjonen vi studenter er i økonomisk.

Denne situasjonen sier hun gjør at selv om man går fulltidsstudium, så er de aller fleste avhengig av en deltidsjobb ved siden av studiene. Det er derfor legitimt å be om opptak av forelesningene, mener hun.

– Om man ser forelesningen på kvelden eller på det tidspunktet den faktisk går, bør ha lite å si så

lenge studentene klarer å tilegne seg relevant kunnskap og møter opp i de undervisningsaktivitetene som er obligatoriske.

Det var jo ikke sånn før pandemien at ingen møtte opp i forelesningene fordi man fikk det på opptak

Elisabeth Udjus (23),
masterstudent ved UiO

Mener det er vanlig praksis

Både Hougen og Udjus sier også at opptak av forelesningene er noe de opplever har vært praksis i mange fag for å tilrettelegge for studenter som ikke kan møte opp i forelesningene, også før pandemien.

– Det var jo ikke sånn før pandemien at ingen møtte opp i forelesningene fordi man fikk det på opptak.

Hougen reagerer på at det i informasjonen fra instituttet virker som de straffer de studentene som ikke kan møte fysisk.

– For min egen del, elsker jeg å dra på forelesning. Jeg synes det er gøy. Men det er kjipt at man skal straffe de som ikke kan møte opp hele tiden. Man drar jo på forelesning om man har mulighet.

Han mener konsekvensene av at det ikke gjøres opptak er at studentene blir hengende bakpå, og går glipp av mye informasjon.

Udjus mener at konsekvensene vil være at det blir vanskeligere å henge med på masterstudiet, om

det ikke gjøres opptak av undervisningen.

– Hvis foreleserne opplever at det er færre som kommer i foreles-

ningen, og flere som vil høre dem på dobbel speed hjemme, så er jo det et problem hos foreleseren, og kanskje et problem at de ikke har interessante nok forelesninger.

– Samspillet blir hemmet

Undervisningsleder Høyland skriver i en e-post til Universitas at deres valgfrie masteremner går over 5 uker med eksamen den påfølgende uken. Studentene har to forelesninger i uken.

«Resten av tiden disponerer studentene selv. Det bør være mulig å planlegge andre aktiviteter rundt dette», skriver han.

Høyland skriver at deres erfaring er at studentene har stort utbytte av å diskutere mulige ideer til masteroppgave med foreleser uformelt i forbindelse med forelesningen.

«Studenter som tidlig begynner å diskutere tema for masteroppgave med både medstudenter og foreleser kommer oftere gjennom på normert tid med godt resul-

tat. Våre undervisere oppfatter at studenter som deltar digitalt ikke i like stor grad tar initiativ til å diskutere mulige ideer til masteroppgaver i», skriver han.

«Undervisningen på det valgfrie masteremnene er et samspill mellom undervisere og studenter», fortsetter Høyland. «Deltakelse i undervisningen er en forutsetning for at studentene skal få et godt læringsutbytte, samt for det sosiale miljøet.»

«Vi har forståelse for at studenter, som blir syke, vil kunne dra nytte av opptak. Men, vår oppfatning er at negative sidene ved opptak er såpass store at dette ikke veier opp for de positive sidene», skriver han.

Høyland skriver videre at opptak gjør at en del studenter er borte fra undervisningen av andre grunner enn sykdom og andre grunner utenfor studenten sin kontroll. Når en student er mye borte fra fysisk undervisning fører dette ofte til svakere kontakt med medstudenter og ansatte, ifølge han.

Avslutningsvis understreker undervisningslederen at opptak av undervisningen kan være utfordrende av hensyn til personvernregler på UiO.

«Den frie samtalen er vanskeligere, og samspillet og dialogen mellom studenter og undervisere blir hemmet. Dette samspillet, som er viktig for læringsutbyttet, blir dårligere. Dette ønsker vi naturligvis ikke.»

STOR STUDENTUNDERSØKELSE:

Savner det sosiale

Årets utgave av Studiebarometeret viser at koronapandemien fortsatt gjør hverdagen vanskeligere for studentene.

Studiebarometeret

tekst Solfrid Skaret og Endre Ugelstad Aas

Tirsdag presenterte Regjeringen resultatene av den store studentundersøkelsen Studiebarometeret, der flertallet av studentene svarer at de er mindre faglig motiverte og integrerte i et sosialt studiemiljø.

– Studentene bekrefter at de to siste årene har vært tøffe for dem, både sosialt og faglig. Vi ser at mange mister motivasjonen av mye digital undervisning, og det skal vi ta på alvor, sier forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe i en pressemelding tirsdag.

Trett av nett

Det er rundt 30.000 studenter som har svart på spørsmål i årets utgave av Studiebarometeret, og i tillegg til standardspørsmål som går igjen fra år til år, har studentene fått egne spørsmål om hvordan koronasituasjonen og nettundervisning har påvirket studielivet.

Resultatet viser at studentene synes nettundervisningen går utover utdanningskvaliteten og motivasjonen deres. Nesten seks av ti mener kvaliteten på utdanningen ville vært bedre dersom undervisningen var fysisk, mens over seks av ti svarer at nettundervisning er mindre motiverende enn fysisk undervisning. Under halvparten av studentene oppgir å ha blitt godt integrert i et sosialt studiemiljø.

Mange mister motivasjonen av mye digital undervisning, og det skal vi ta på alvor

Ola Borten Moe, forsknings- og høyere utdanningsminister (Sp)

– Vi har sett at nettundervisningen som har erstattet fysiske forelesninger fungerer bra enkelte steder, men hovedbildet er at studentene er lei av å følge mye av undervisningen via skjerm, sier Nokut-direktør Kristin Vinje.

Meteren: Tomme lesesaler og digital undervisning har preget studentenes studiehverdag under pandemien.

Studiebarometeret

- + Studiebarometeret er en studentundersøkelse som ble gjennomført for niende gang høsten 2021.
- + 2.- og 5. årsstudenter fra alle norske universiteter og høyskoler deltar i undersøkelsen.
- + Undersøkelsen gjennomføres av NOKUT på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet.
- + Rundt 30.000 studenter har svart på årets undersøkelse.

Kilde: regjeringen.no

De viktigste tallene

- + Nesten 60 prosent mener kvaliteten på utdanningen ikke har vært like godt digitalt som den kunne vært fysisk.
- + 45 prosent mener det ble laget gode opplegg for nettbasert undervisning.
- + Én av tre studenter mener de ikke er godt nok integrert i et sosialt studiemiljø.
- + Om lag to av tre rapporterer at over halvparten av undervisningen har foregått på nett.
- + Én av tre studenter er ikke tilfredse med antall tilbakemeldinger de får fra faglige ansatte på arbeidet de gjør.
- + Rundt 60 prosent er overordnet tilfreds med sitt studieprogram.

Tilbake til normalen

– Dette er nedslående tall. De bekrefter også det vi har sett tidligere: at studentene ikke opplever like stort læringsutbytte fra den digitale undervisningen som de får fra den fysiske.

Det sier Jørgen Hammer Skogan, leder i Studentparlamentet ved Universitet i Oslo, til Universitas.

Førrige uke fjernet regjeringen kravet om 1 meters avstand i undervisningssituasjoner. Mandag sa statsminister Jonas Gahr Støre til NTB at de vil vurdere om det er mulig å gjøre ytterligere lettelser i løpet av denne uka, basert på råd fra Folkehelseinstituttet og helsemyndighetene.

Skogan tror studentene er klare for å komme tilbake igjen på campus etter snart to år med pandemi. Han har en klar forventning om at universitetene tar i bruk det mulighetsrommet

de nå har fått.

– Fysisk skal være normalen. Vi ser klart og tydelig at det er dette studentene ønsker.

– Er det noe annet ved årets studiebarometer du bet deg merke i?

– Mange studenter har savnet egnede steder å jobbe under pandemien. Det viser hvor viktig det er med tilgjengelighet på campus. I tillegg er det bekymringsfullt å se at motivasjonen for å delta i undervisningen har falt. Alle piler peker derfor i retning av hvor viktig det er med fysisk tilstedeværelse for studentene.

Krever gjennomgang

Leder i Norsk studentorganisasjon Tuva Todnem Lund reagerer på tallene med at hun er glad for at campus har åpnet opp.

«Når 60 prosent opplever at motivasjon forsvinner ved digi-

tal undervisning, er det viktig at vi tar tallene på alvor», skriver Lund i en melding til Universitas.

Hun trekker også fram at det i undersøkelsen kommer frem at 40 prosent mener det som foregår i undervisningen er vanskelig å forstå.

«Betyr det at 40 prosent av studentene sitter bak svarte skjermer og ikke forstår hva som foregår? Her må institusjonene gå inn i tallene som sine studiesteder og sine studieretninger, og legge en plan for hvordan kvaliteten i undervisningen kan bli bedre.»

Hun tror mange av de oppsiktsvekkende tallene vil bedres av å gå tilbake til fysisk undervisning, men at det er noen trender man har sett lenge før pandemien kom til landet. Blant annet mener en tredjedel av studentene at de får for få faglige tilbakemeldinger.

Stort sett fornøyde

Selv om det er en liten nedgang sammenlignet med tidligere år, sier de fleste studentene at de er fornøyde med studieprogrammet sitt.

– Det er bra at studentene fremdeles er fornøyde med studiene sine, men pandemien har nok hatt en innvirkning her også. At nedgangen ikke er større, tyder på at grebene universitetene og høyskolene har tatt for å motvirke de negative effektene av pandemien i stor grad har fungert, sier Borten Moe.

De mest fornøyde studentene finner vi på arkeologi, religion og matematikk og statistikk. Studentene som er minst fornøyde med studiet er de som går sykepleie, grunnskolelærer og lektorutdanning.

universitas@universitas.no

Tilbudsguiden

AVIS

Da Dagsavisen

Grubbegata 6
Oslo

dagsavisen@kundesenter.com
www.dagsavisen.no
Tlf: 22 99 80 50

50 % studentrabatt på Dagsavisen

MORGENBLADET

50 % studentrabatt på Morgenbladet

Bestill her:
www.morgenbladet.no/student

Kontakt oss:
abo@morgenbladet.no
23 36 05 00

www.morgenbladet.no

EVENT.

DJ Booking Norge ASASlevei 28A
0571 Oslo

djb@djb.no
Tlf: 90 53 29 29
DJ og artister: www.djb.no
Lyd og lys: www.123lyd.no

10% studentrabatt på leie av lyd- og lysprodukter fra 123lyd.no

DJ til ditt studentparty/samling fra djb.no

Spesialsydde løsninger som passer ditt budsjett.

LEGE

Helsehjelp
når det
passer deg

Digital Lege- og psykologtime, hjemmetest for klamydia, klinikker på Bislet Bad, Vika og Smestad.

Les mer på kry.no **kry**

TANNLEGE

TANNLEGENE I
BOGSTADVEIEN 51

Kr 450,- Undersøkelse med to røntgenbilder og lett rens.

20% rabatt på fyllingsterapi.

20% rabatt på fjerning av visdomstenner.

20% rabatt på rotfyllinger.

*Studentrabatt gjelder ikke implantater, tanntekniske utgifter, og estetisk behandling

For timebestilling:

www.tb51.no
22 46 42 89
post@tb51.no

TILBUDSGUIDEN

Gode tilbud for studenter
i Oslo

ÉN AV TI MANNLIGE STUDENTER HAR BRUKT VIAGRA:

– Jeg gjør det for å

Mot erektil dysfunksjon: Viagra ble reseptfritt i 2020.

Har du noen gang brukt Viagra?

- + Av alle mannlige respondenter svarte 11% ja.
- + 81% svarte nei.
- + 5% ville ikke svare på spørsmålet.
- + 3% svarte at de ikke visste.
- + Tallene er hentet fra en undersøkelse gjort av Sentio på vegne av Universitas høsten 2021.
- + 981 studenter deltok i undersøkelsen.
- + Feilmarginen for de mannlige svarene på dette spørsmålet i undersøkelsen ligger på 3,1 prosentpoeng.

Kilde: Undersøkelse gjort av Sentio på vegne av Universitas

Aldersfordelingen blant de mannlige studentene som svarte ja:

- + 18–20 år: 2%
- + 21–22 år: 5%
- + 23–25 år: 8%
- + 26–29 år: 8%
- + 30 år eller eldre: 5%

Kilde: Undersøkelse gjort av Sentio på vegne av Universitas

få godt rykte

Viagra får Jens (28) til å «stå som en gud». Ifølge sexolog gir pillen usikre unge menn en følelse av falsk trygghet.

Viagra

tekst Amanda Schøyen

foto Charlotte Førde Skomsøy og Tuva Skare

– Viagra, Kamagra, Cialis. Jeg har prøvd alt, forteller «Jens» (28).

Han har ingen problemer med å «få bender'n» – i hvert fall ikke utover det han opplever som normalt, som når han har drukket mye. Likevel anslår han at han har brukt ereksjonsmidler opptil 20–30 ganger. Piller og geleer, blå, gule og hvite substanser, noen ganger kjøpt reseptfritt på apoteket, andre ganger som han har fått av venner – alt går nedpå:

– Det er mest for moro skyld, så den bare kan stå og stå, så dama blir litt sjokka.

I en undersøkelse gjort av Sentio på vegne av Universitas kommer det fram at én av ti mannlige studenter har brukt Viagra. Jens er en av dem. Første gang var for fem år siden, da han var 22 år og i ferd med å fullføre utdannelsen sin. Det er vanligvis i forbindelse med one night stands at Jens har benyttet seg av Viagra, men han har også tatt det mens han har vært i forhold. Han har ikke fortalt noen av sexpartnerne sine at han har brukt ereksjonsmidler. Derfor vil han være anonym i denne artikkelen.

«Han står som en gud»

Legemidlene Jens lister opp har til felles at de skal motvirke impotens, eller det som på fagspråket kalles erektil dysfunksjon. I Viagra er det virkestoffet sildenafil som sørger for at det føres mer blod til penis, som igjen gjør at den vokser og blir stiv. Et viktig, men ofte underkommunisert aspekt ved ereksjonsmidler som Viagra, er at reisningen kun oppstår om man blir seksuelt stimulert:

– Viagra virker ikke på på-knappen, men den teiper av-knappen litt.

Det sier Esben Esther Pirelli Benestad, spesialist i klinisk sexologi og professor i sexologi ved Universitetet i Agder.

– I det øyeblikket penis skal begynne å stå, mobiliseres også de systemene som skal få den til å slutte med det. Den tåler jo ikke å stå så lenge, vet du.

Men de systemene som får reisningen til å avslutte, hemmes av Viagra.

– Ved å teipe av-knappen, så får du plutselig muligheten til å fortsette videre. Og hvis man er engstelig eller nervøs, som jeg tror kan være tilfellet for mange unge menn, kan selvsagt det være nyttig.

I flere år var Viagra kun tilgjengelig for de med diagnostisert ereksjonssvikt, typisk eldre menn. Man fikk bare fatt i de små blå pillene om man hadde resept.

I 2020 ble det imidlertid mulig å kjøpe Viagra på apoteket, som det første reseptfrie legemidlet med veiledning i Norge. Samme år ble det solgt 200.000 pakninger

av Viagra Reseptfri, viser tall fra Folkehelseinstituttet.

Ereksjonsmidlet som en gang var forbeholdt den eldre garde, ble tilgjengelig for unge menn som Jens. Som flere andre studenter Universitas har vært i kontakt med, bruker Jens Viagra selv om han ikke har medisinsk behov for det.

– Jeg gjør det egentlig mest for min egen del. For å holde ut lenger, og få et godt rykte, forteller han.

Når Jens popper piller, er det mest av alt for å føle seg mer selvsikker:

– Jentene sprer det jo gjerne videre, «han står som en gud, han kjører på som en gud». Det er et bra rykte å ha.

Fikk pulverisert Viagra i drinken

For den 30-årige masterstudenten «Arthur» var opplevelsen på Viagra en litt annen. Av hensyn til tredjepersoner har han kontakt med i jobben sin, ønsker han å uttale seg anonymt.

For fire år siden, mens han var bachelorstudent, var han på byen med noen venner. Fotballaget hans hadde vunnet en stor turnering, og sammen skulle de ut og feire seieren. Mens han står og danser på en strobebelyst klubb i Oslo, merker plutselig Arthur noe vokse i buksa.

– Selv i den mørke klubb-belysningen ser jeg at det buler ut der nede. Jeg hadde på en veldig trang bukse og en kort skjorte den kvelden, så for alle andre må det jo ha vært enda synligere.

– Jeg sier casually til de andre at «jeg bare drar på do jeg, gutta». Der inne trekker jeg ned buksa og ser at hele saken faen meg er klar for action, ikke sant. Da bare tenker jeg: «hva faen er det som skjer».

Dagen etter dro Arthur til legen, uten at det ga noen svar på årsaken til den uønskede ereksjonen. Først en stund i etterkant fikk han vite at noen av vennene hans hadde smuldret en Viagra-pille i drinken hans, som en spøk.

– Jeg var i en periode hvor jeg ikke møtte noen, og de ville liksom prøve å få meg spleisa med noen ved å gjøre denne «gesten». De tenkte vel at det ville skaffe meg oppmerksomhet på dansegulvet. Hensikten var god, selv om det var litt voldsomt.

– Ble du redd?

– Ikke redd, men jeg reagerte på det. Det er ikke sånn at jeg har hatt problemer med å få stå før. Gutter kan fort kjenne ting der nede uansett, spesielt ute på byen, når man ser folk som er lettkledd og sånt. Men dette var unormalt.

Guttastemning gone wrong

– Hadde det skjedd tilsvarende med en jente, hadde det blitt anmeldt til politiet og det hadde blitt en sak. Når det er en gutt det gjelder, så er det med på å skape «guttastemning» og bare kult.

Oppreisningshjelp: – Viagra virker ikke på på-knappen, men den teiper av-knappen litt, sier sexolog Esben Esther Pirelli Benestad. Avbildet penis tilhører en anonym tredjepart.

I gammel kinesisk filosofi sa man at i det øyeblikket en mann blir oppmerksom på sin penis, har han et problem

Esben Esther Pirelli Benestad, professor i sexologi

Det sier Tore Holte Follestad, assisterende daglig leder i Sex og samfunn og spesialist i sexologisk rådgivning.

– Nå husker jeg ikke helt hvilket reality-show det var, men det var en av disse møkaseriene der to jenter rett og slett voldtok en gutt. Dette ble vist på TV uten klipping, uten kontekst, og var liksom bare gøy og artig, fortsetter han.

– Det har endelig begynt å sive inn at gutter ikke skal ha sex med jenter uten samtykke, men snur man på kjønnsrollene, så er det på ingen måte noen som reagerer. Om det var en jente dette skjedde med, hadde det blitt et vanvittig bråk og spektakkel.

Og selv hvis man aksepterer at Arthurs kompiser «bare køddet», bør ikke det hindre dem i å snakke sammen, mener Follestad:

– En annen ting er dette med å ha det gøy på dansegulvet. Det høres kanskje utrolig usexy og kjipt ut, men det blir mye bedre stemning om disse gutta som tilsynelatende ønsker det beste for hverandre, heller snakker om hvordan de skal ha det når de er sammen, og hva de kan gjøre for å hjelpe hverandre å komme i kontakt med en partner.

Selv om Arthurs tilfelle er unikt, er forventningen om at man som mann skal være klar for sex uansett alder, situasjon og partner – og at det er appellerende for det motsatte kjønn – velkjent.

– Unges kunnskap om sex er ofte dominert av uheldige kilder som porno eller andre urealistiske framstillinger av både kropp og seksualitet, som *Paradise Hotel* eller *Ex on the Beach*, forklarer Follestad.

– Hvordan er framstillingene urealistiske?

– De bærer med seg et syn på at mannen alltid har lyst på sex, at penis alltid blir stiv hvis du alltid har lyst til det, at et samleie skal vare veldig lenge – og i et heteroseksuelt forhold, at det er gutten som skal gi begge parter orgasme. Samtidig skapes det en forventning om at man skal se ut på en spesiell måte.

Pikk i Pompeii

Bildet av den potente mannen er likevel langt i fra nytt:

– I vestlig kultur – ja, i mange kulturer generelt – er det et innmari sterkt fokus på penis, da spesielt på den erigerte penis. Jeg var nettopp på ferie i Pompeii, og selv der går den massive ståpikken igjen i kunsten og arkitekturen. Så har du selvfølgelig freudianismen, og dette med penismisunnelse, forteller Esben Esther Pirelli Benestad.

Elsk ham eller hat ham (som du gjør med din mor?) – Freud har lagt mye av grunnlaget for den moderne forståelsen av seksualitet og kjønn. Konseptet Pirelli Benestad viser til, er et av hans mest kontroversielle. La oss se på hvorfor:

Det er mest for moro skyld, så den bare kan stå og stå, så dama blir litt sjokka

Jens (28)

Skal man tro Freud, er seksualitet resultatet av fortrenge seksuelle følelser vi rettet mot foreldrene våre i barndommen. Som jente er et uunngåelig og definerende øyeblikk når man som barn innser at man «mangler» en penis. Fra det øyeblikket av begynner jenta å begjære sin fars penis. Når hun innser at hun aldri kan få den, ønsker hun seg et barn som erstatning.

For gutten er det motsatt: Han utvikler kastrasjonsangst, en frykt for å miste kjønnsorganet sitt. Sånn settes penis i sentrum av både barnets psykoseksuelle utvikling og den heterofile seksualakten. Selv om Freuds teori har blitt vitenskapelig avvist, har den hatt stor innflytelse både innen akademiske kretser og populærkulturen.

– Selv fra en sexologisk synsvinkel vil jeg si at penis har fått litt vel mye fokus. Det er et viktig organ, så klart. Den er til å glede seg over, og den er til å tisse med. Men jeg tror man legger litt for mye vekt på den, og vi ser ulempen ved det ved at veldig mange menn legger hele sin mannebekreftelse i dette egentlig litt sårbare organet, fortsetter Pirelli Benestad.

– I gammel kinesisk filosofi, vet du, så man at i det øyeblikket en mann blir oppmerksom på sin penis, har han et problem.

Pillens bakside

Når man ikke kan leve opp til idealet om å skulle «stå som en gud», er det lett å tro det er en selv det er noe feil med. Da kan potenspillere skape en form for falsk trygghet. Det sier Sex og samfunn-leder Follestad:

– Da kan du tro at du har et problem som kan løses med en pille, så kjøper du en pille, og så løser heller ikke det problemet. Det blir på en måte et dobbelt nederlag.

– Eller så kjøper du Viagra, bruker det noen ganger, føler deg som kongen på haugen, tenker «ok, dette var gøy, neste gang går det fint», og så prøver du neste gang uten, uten det samme hellet. Da er det tilbake igjen til start. All tryggheten din ender opp med å ligge i denne ene lille pillen.

Derfor er det desto større grunn til å se kritisk på at det har blitt lettere å få tak i ereksjonsmidler, sier Follestad:

– Når du går på apoteket og tar ut Viagra er du nødt til å svare på noen spørsmål som angår helsen din, og da er det opp til deg om du vil svare riktig eller ikke. På apoteket er de heller ikke opptatt av andre årsaker til ereksjonssvikten enn de medisinske, så hvis du har prestasjonsangst eller det er andre psykiske hindringer i bildet, så er ikke apoteket så forferdelig interessert i å ta tak i det.

Enkel løsning på et komplekst problem

Follestad opplever at mange av guttene som kommer til Sex og samfunn med bekymringer rundt å ikke få ereksjon, egentlig trenger hjelp med å finne ut av noe helt annet:

– Når vi jobber forbi pornoen og alt dette, så kommer vi ofte til stedet hvor det blir naturlig å spørre: «Men hva er det du liker, da? Hva er ditt behov?» Da er det påfallende hvor mange unge menn som rett og slett ikke vet.

Når en ung mann tyr til pillen, har det oftere å gjøre med forventningene han har til seg selv enn et medisinsk problem, tror Follestad.

– Om vi tar utgangspunkt i den unge mannen, så er det viktigste han kan gjøre å snakke med noen om forventningene sine til sex, og få hjelp til å finne ut av hva hans behov er når det gjelder hans egen seksualitet.

I guttegjengen til Arthur har de aldri hatt den samtalen. På skolen var det heller ikke rom for å snakke dypere om sex.

– Det er en dag i løpet av syv år hvor en person kommer inn og snakker litt om det, liksom. Da ender de unge opp med å etterligne det de ser på nettet i stedet. Og det kan jo fort bli skadelig.

Arthur kommer ikke til å ta Viagra igjen – i hvert fall ikke på eget initiativ. Men han skjønner hvorfor andre på hans alder gjør det:

– Man får jo hele tiden matet inn bilder av Instagram-modeller som viser hva den ideelle mannen eller gutten skal være, sier han.

– Og det påvirker avgjørelsen om man skal ta pillen eller ikke.

universitas@universitas.no

All tryggheten din ender opp med å ligge i denne ene lille pillen

Tore Holte Follestad, assisterende daglig leder i Sex og samfunn

Prat før pille: – Om vi tar utgangspunkt i den unge mannen, så er det viktigste han kan gjøre å snakke med noen om forventningene sine til sex, sier sexolog Tore Holte Follestad.

Dette er Viagra:

- + Et legemiddel mot erektil dysfunksjon. Det defineres som manglende evne til å oppnå, eller vedlikeholde, tilstrekkelig reising av penis til å kunne gjennomføre et samleie.
- + I Norge rammer erektil dysfunksjon fem prosent av alle menn i 40-årene, ti prosent av de over 50 og 20–25 prosent av de over 65 år. Tilsvarende tall finnes ikke for menn under 40.
- + Virkestoffet i Viagra heter sildenafil. Sildenafil øker blodtilførselen til penis, slik at den blir hard.
- + Man må være seksuelt stimulert for at Viagra skal ha effekt.
- + I 2020 ble Viagra reseptfritt. Før det fikk man det kun på resept.
- + Samme år ble det solgt 200.000 pakninger av Viagra Reseptfri. Det tilsvarer omtrent 30 prosent av det totale salget av både reseptfri og reseptpliktig sildenafil, om man måler i antall doser.
- + Andre ereksjonsmidler til salgs i norske apoteker er Cialis og Levitra. I tillegg finnes det en rekke potensmidler uten tilstrekkelig dokumentert effekt på erektil dysfunksjon, og som derfor ikke er innkjøpt av norske apoteker. Kamagra er blant disse.

Kilder: Folkehelseinstituttet, Felleskatalogen, Norsk Helseinformatikk, sexolog Tore Holte Follestad og sexolog Esben Esther Pirelli Benestad

Reform: Med tverrfaglig kunnskap håper Asbjørn Rachlew å bidra til å endre avhørsmetodene i hele Europa gjennom Europarådets torturovervåkningskomité.

Vil endre avhørsmetodene i Europa

Som første praktiserende politimann skal politihøgskolelærer Asbjørn Rachlew sitte i Europarådets torturovervåkningskomité. Han vil bidra til å endre avhørsmetodene over hele Europa.

Nyhetsintervju

tekst Elena Berg Hansen
foto Tuva Skare

– Det er en stilling jeg har sikket meg inn mot de siste ti årene, og kanskje enda lenger, sier politihøgskolelærer Asbjørn Rachlew.

Han er nylig valgt inn som Norges representant i Den europeiske komité for forebygging av tortur og umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff, også kjent som Europarådets torturovervåkningskomité (CPT).

Komiteen har som oppgave å prate med de innsatte og andre involverte for å forebygge menneskerettighetsbrudd gjennom aktiv overvåkning og rapportering.

I tillegg til å være høgskolelærer er Rachlew politioverbetjent og forsker ved Norsk senter for menneskerettigheter ved Universitetet i Oslo. Han er også kjent som pådriver til å endre avhørsmetodene

i Norge siden 1990-tallet.

Han tror hovedgrunnen til at han er blitt valgt ut til CPT er for å bidra til å få gjennomslag til å endre avhørsmetodene i hele Europa.

Manipulert tilståelse

For det var i 1995, når Rachlew selv var en ung politimann, at Birgitte Tengs ble funnet drept på Karmøy. Tengs' fetter ble utover i etterforskning hovedmistenkt, og etter en lengre periode i varetekt og isolasjon, tilsto han å ha drept kusinen.

I ettertid ble avhørsmetodene som politiet hadde brukt kritisert både innenfor og utenfor grensene. De ble anklaget for å ha manipulert frem tilståelsen fra fatteren. Han har selv siden sagt at han ble presset til å gi en falsk innrømmelse. Fatteren ble noen år senere frikjent for drapet i lagmannsretten. Rachlew ble så fascinert av Tengs-saken at han reiste til England for å ta en master i etterforskningspsykologi.

– Det åpnet seg en verden av kunnskap og vitenskap som jeg ikke visste eksisterte, sier han.

Lyttet til, ikke bedømt

Med ny kunnskap returnerte han til Norge med ønske om å forandre norsk avhørsmetodikk.

– Da jeg gikk på Politihøgskolen hadde vi ingen opplæring i avhørsteknikk. Det var en ferdighet og en erfaringsbasert øvelse. Myten gikk ut på at man ikke kunne

læres opp, forklarer Rachlew.

Nå skulle avhørene bestå av å teste hypoteser, og ikke søke etter bekreftelser. Dette skulle gjennom gode forberedelser, empatisk kontaktetablering, tydelig kommunikasjon av mistenktes rettigheter, aktiv lytting og åpne spørsmål.

– Vedkommende skal føle at de blir lyttet til og ikke bedømt. Det er domstolene og ikke politiet som skal dømme, forklarer Rachlew.

Han trekker frem at det er viktig med profesjonelle og ordentlige avslutninger på avhørene, samt dyptgående evalueringer i ettertid.

Det er domstolene og ikke politiet som skal dømme

Asbjørn Rachlew, politihøgskolelærer og UiO-forsker

– Samarbeidet med akademien har åpnet opp en ny verden for evaluering, med video og lydopptak, sier han, men påpeker samtidig at potensialet ikke er utnyttet fullt ut. Vi trenger mer forskning, men dataene ligger der, sier han.

De forskningsfunderte avhørsmetodene har vært standard i opplæring ved den norske Politihøgskolen i 20 år, men i et utviklingsperspektiv er det kort tid, understreker Rachlew.

Tar teknikken med ut i Europa

Sammen med Senter for menneskerettigheter har Rachlew vært rundt om i verden og pratet om reformendringene i Norge. Dette til stor interesse for både ansatte i politiet og menneskerettighetsforkjempere.

– Til og med land som ikke er så glad i å snakke om menneskerettigheter ønsker å ha oss tilbake og vil lære mer om intervjuteknikk. Politifolk kan ikke bli psykologer eller menneskerettighetsekspert, men de trenger en metodikk som hjelper dem med å løse kriminalsaker og som opprettholder menneskerettigheter. Det er ingen selvmotsigelse, snarere tvert imot, forklarer han.

Rachlew ville jobbe med å ivareta rettsikkerheten til de som er fratatt friheten, blant annet ved å forsikre seg om at avhør blir gjort skikkelig.

Mange tenker nok på tortur som bare noe fysisk, men Rachlew påpeker at det også har en psykisk dimensjon. Han mener man ikke skal lengre enn til nabolandene før man ser tegn på samme type manipulasjonsteknikk som norsk politi praktiserte før avhørsreformen.

– I Danmark mangler de det siste pushet, de tvholder enda på mystifisering og hemmelighold. Om du skal gjøre en endring må du ta et oppgjør med hvorfor du endrer deg.

universitas@universitas.no

Asbjørn Rachlew

+ Født i 1969.

+ Politioverbetjent, lærer ved Politihøgskolen og forsker ved Norsk Senter for Menneskerettigheter.

+ Mastergrad i etterforskningspsykologi og doktorgrad i justisfeil

+ Aktuell som avhørsekspert i NRK Brennpunkt: Drapet i akebakken.

+ Nylig blitt oppnevnt som Norges representant i Europarådets torturovervåkningskomité (CPT).

Europarådets torturovervåkningskomité (CPT):

Medlemmer fra 47 land i Europa.

+ Består av uavhengige eksperter, som jurister, leger, psykologer og andre spesialister innen fengsel- og politivern.

+ Besøker institusjoner hvor mennesker som er fratatt sin frihet blir behandlet i hele Europa, eksempelvis fengsler, ungdomsinstitusjoner og psykiatriske sykehus.

+ Skriver omfattende rapporter om landene de besøker, med krav om en detaljert respons.

Universitas var i gatene for å dokumentere festlighetene under studentenes første helg etter gjenåpning.

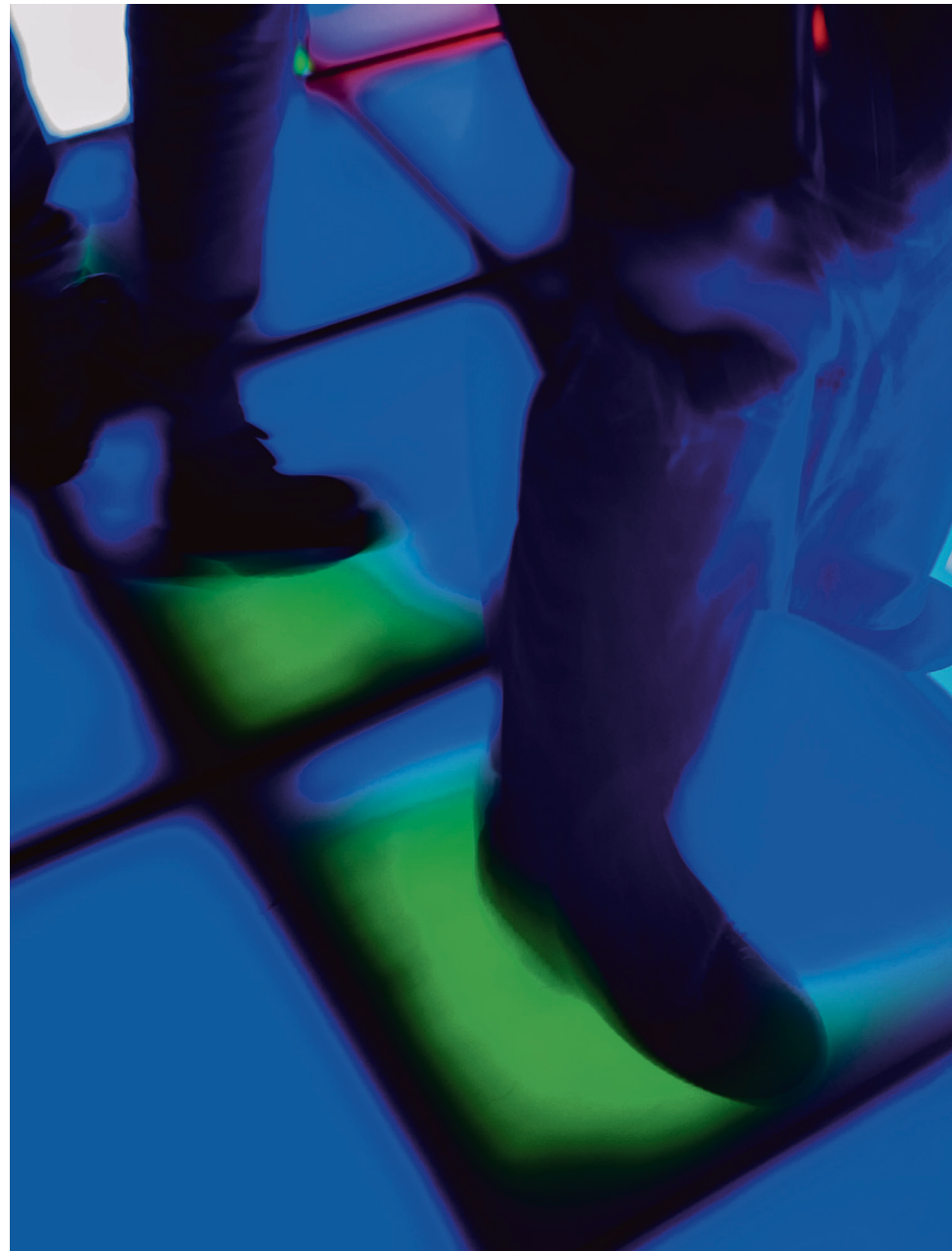
– Vi vil danse igjen!

Gjenåpning

tekst Frøydis Vangsøy
foto Charlotte Førde Skomsøy

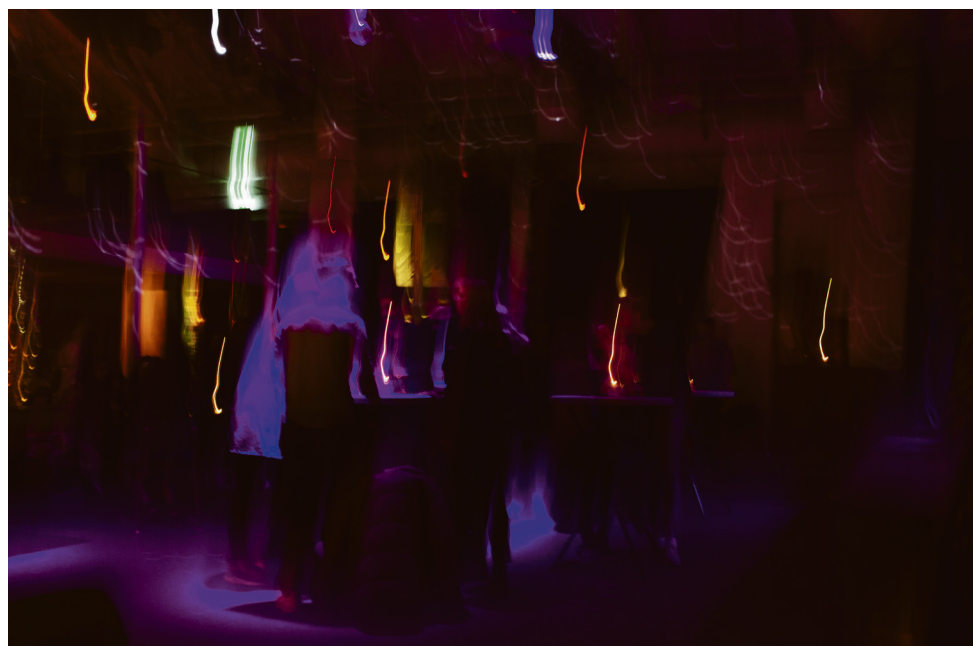
Hva? Er Dattera til Hagen stengt? Journalist Frøydis Vangsøy utenfor stengte dører fredag kveld.

Dans: For de dansetørste er det nok ikke så dumt å ta turen innom Storgata 26.

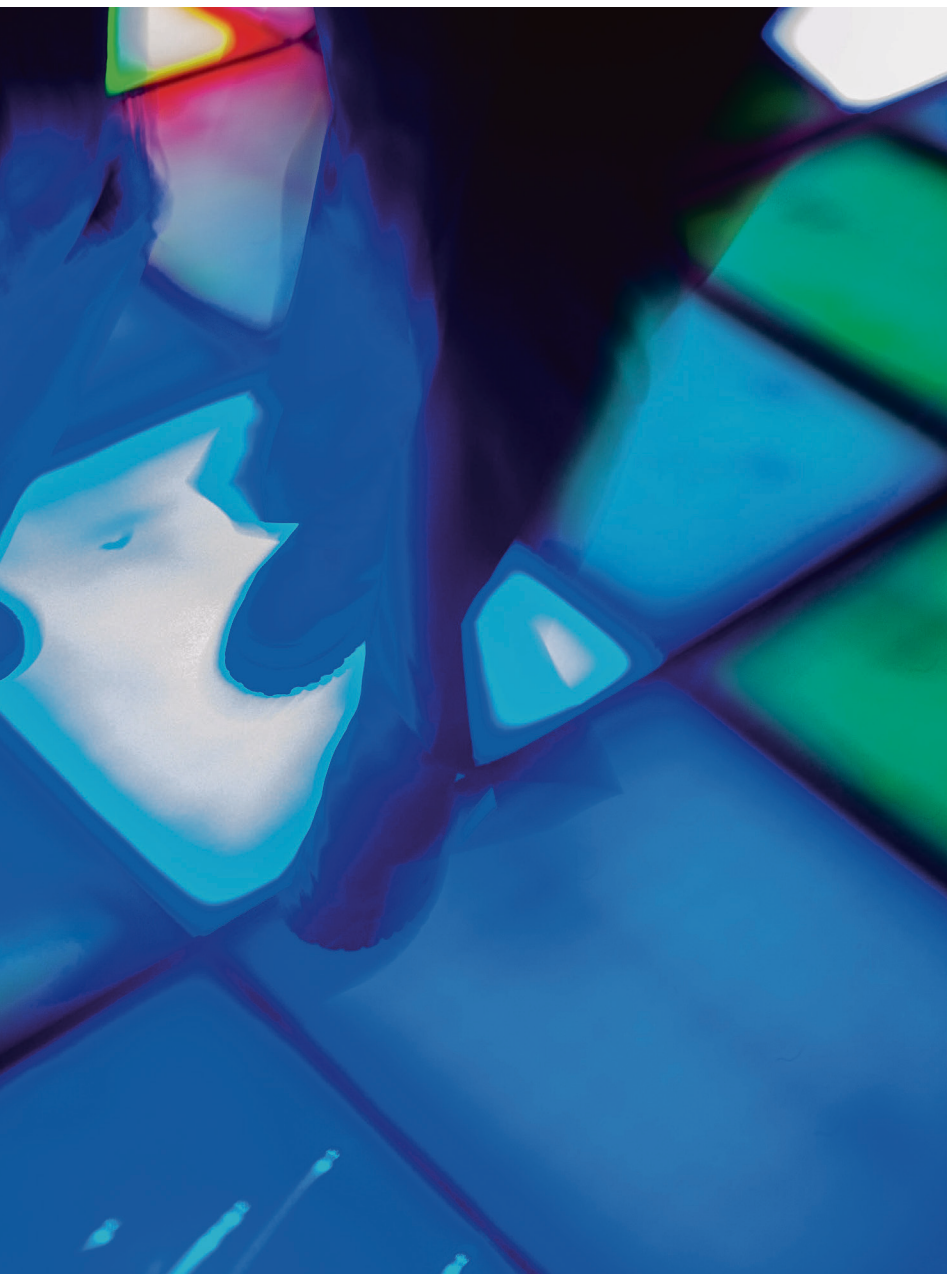

Endelig åpent: Karina (21) student i økonomi og administrasjon på Oslomet, og HR-student Mina (21) tok turen til Ingensteds, hvor de må sitte på faste anviste plasser: – Det har ikke vært det samme å gå ut, stemningen, man kan ikke bevege seg rundt, vekterne kommer og ber deg sette deg ned med én gang, forteller Karina.

Okkupert dansegulv: En DJ står i hjørnet og spiller høy Club Tropicana-aktig musikk, men på Ingensteds er dansegulvet fylt av bord og krakker.

Det er alt vi vil!

– **My inner party girl:** Journalistikkstudent Anniken Aandal (26) og sykepleiestudent Vilde Kroknes (26) har funnet veien til Storgata 26. Utelivet har de savnet, men en viktig brikke mangler fremdeles: – Make clubs great again! roper Kroknes inn i opptaket til journalisten.

– **En skål for krana:** På toalettet på Mastermind møter Universitas-teamet Erica Berntsen (22) og Mina Markhus (23), som studerer prosjektledelse innen kunst og kreative næringer på Høgskolen Kristiania. De forteller om en hverdag som er i ferd med å ta en ny vending: – Nå er det mer sånn, vi lager oss pasta med pesto og så drar vi ut og drikker pils etterpå! sier Markhus.

En smak av klubben: Flere studenter tok seg turen til Storgata 26 fredag kveld. Dansegulv, strobelys og høy musikk gjør at klubbstemningen er til å ta og føle på.

Du kan lese mer om Universitas' gjenåpningsutfukt på universitas.no.

SORTERING SKAPER USIKKERHET:

– Jeg tror ikke folk er klar

Plast i kjeften: Snus inneholder både plast og miljøgifter som kan være skadelig for naturen, spesielt når det havner i havet.

Hvor du kaster snusen, har mye å si. Verst er det å kaste den i do, mener eksperter.

I snus og dus

tekst Ine Schwebs
foto Isabel Berge

På et bord i kantina på Eilert Sundts hus sitter fem studenter som akkurat har fullført lunsjen sin. Som mange snusere nok vet, er det ikke sjelden at nikotinbehovet melder seg etter et tilfredsstillende måltid.

- Snuser dere?
- Jeg gjør det, sier Hennie (22), som avsløres av snusboksen som ligger foran henne på bordet.
- Og dere andre?
- Aldri, kommer det kontant fra Kristian (22).
- De fire andre ler i vantro.
- Nei, men helt på ekte, jeg har slutta!
- Så du har gjort det før? Vært innom snusen?
- Mm.

En av fem studenter snuser

Unge i Norge er snart røykfrie, men til gjengjeld har snusen tatt over som fast følgesvenn for mange. Studentgjengen på Eilert Sundts hus ser ut til å bekrefte statistikken: Hver femte student oppgir at de snuser daglig, ifølge Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (Shot) fra 2021. 28 prosent sier de snuser av og til.

Det er kanskje ikke så rart at snusen har vunnet terreng, ettersom den gir mye færre dokumenterte helseskader i menneskekroppen enn røyk. Men hvilke skader gjør snusen på miljøet? Og hvor skal den egentlig kastes?

- Assaaaa... Det er jo et topplokk, så jeg legger det jo i topplokket, tømmer det i restavfall, sier Hennie.
- Har du noen gang kastet det i do?
- Ja... Det har jeg faktisk.
- Okei, vet du hva som skjer da?
- De fem ser på hverandre før de bryter ut i en mildt skyldbentungt latterkule.
- Nei? kommer det fra Hennie.
- Er det noe følt?! Det forsvinner jo!

Rett ut i havet

Snusen forsvinner ikke. Den skal heller ikke i do. Likevel sier hele 18 prosent av alle i al-

deren 15–29 år at de har skylt ned snus i do de siste to årene, ifølge en undersøkelse fra Hold Norge Rent.

– Generelt sett skylles snus og sneiper ned i toalettet og ikke alt blir plukket opp av renseanleggene. Ved tette rør og pumper kan avløpsvannet gå i overløp, og da renner urensset kloakk rett i havet. Da følger sneiper, snus og annet søppel med, sier prosjektleder for dovett i Hold Norge Rent Kine Lillerud.

Man vet generelt mer om virkningene av sneip enn snus, først og fremst fordi sigaretter har vært på markedet mye lenger enn snusen, som fremdeles er en slags skandinavisk nisje. Men også snusen er et stadig større problem. I Oslo tronet sneipen på toppen med 42,5 prosent av alt søppel da Hold Norge Rent rapporterte i 2019. Snusen kom som en god nummer to med 20,6 prosent.

– Snus og sneip er ikke store, fysiske elementer som direkte skaper pumpestopp, men de er en bidragsyter til problemet. Sneiper inneholder også opptil 95 prosent plast og det er derfor veldig uheldig at dette havner rett ut i havet, forklarer Lillerud.

Fakta om unge og snus

- + Hver femte student snuser daglig, ifølge Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (Shot).
- + De siste årene har det også vært en markant økning i andelen studenter som sier de snuser daglig: Fra 13 prosent i 2010 til 20 prosent i 2018.
- + Tar vi med de som bruker snus av og til, har andelen økt fra 23 til 28 prosent.

Kilde: Shot 2021

Verst i vann

Lillerud får støtte av NIBIO-forsker Erik Joner, som lenge har forsket på hvordan plast og miljøgifter oppfører seg når det ender opp i naturen.

Det er to hovedutfordringer med at rester fra snus og andre tobakksvarer havner i naturen. Det ene er miljøgiftene og det andre er platen.

– Jo flere stoffer som forurenser inn i et system, jo mindre trenger man av hver før man ser en samlet skadeeffekt. Det kan gå utover organismers reproduksjon, fruktbarhet, avkom og for den saks skyld orien-

over hva snus er laget av

tasjonsevne, sier Joner.

Verst er det likevel når miljøgiftene kommer i kontakt med vann fordi det sprer seg lettere enn i jord. En sneip kan alene forurense hundre liter vann, ifølge organisjonen Sneipfritt. Sigarettfiltrene fungerer blant annet som en langvarig bærer av og kilde til giftstoffer som tungmetaller i tillegg til nikotin. Kjemikalier fra tobakksprodukter gir fra seg ekstra uheldige effekter når de er i kontakt med vann og kan fortsette å lekke giftstoffer i opptil ti år, ifølge en forskningsrapport fra Norsk institutt for vannforskning (NIVA).

– I vann brytes både giftstoffer og plast ned mye langsommere enn i jord. Slik nedbryting er avhengig av to ting: temperatur og oksygentilgang. Og i vann er det ofte lav temperatur og lite oksygen, sier Joner.

Plast i posen

I tillegg kommer problemene med mikroplast.

– Mange spytter jo snusen rett på bakken og jeg tror ikke folk er klar over hva den posen egentlig er laget av, påpeker Joner.

Den tynne «posen» som omslutter nikotinen du putter under leppa inneholder, nettopp, plast. Og når plast havner i naturen brytes det ned til stadig mindre partikler til det til slutt er mikropartikler av plast som kan ende de merkelige steder.

– Spørsmålet er jo hva som skjer når snus havner på fortau og gater og deretter blir

knust og revet opp av biler som kjører over det. Da blir det stadig mer fragmentert. Og jo mindre plastpartiklene blir, jo mer mobile blir de også. Da kan det for eksempel havne i bekker og i muslinger og gjellene til fisk som lever der.

– Plast er veldig lite nedbrytbart og når de havner i naturen blir de liggende der i veldig lang tid, legger han til.

Er snus mat?

Så snusen skal absolutt ikke i toalettet, men skal den sorteres i matavfall? Svaret er både ja og nei.

Hovedregelen er at snusen skal i restavfallet, men mange tenker det er naturlig at den skal komposteres som matavfall. Og det skyldes ikke bare at man ikke har fulgt med i søppelhåndteringstimen. Er du hjemme hos deg selv eller usikker på hvor snusen skal kastes, er svaret alltid at den skal kastes i restavfall.

Men på UiO har man lenge sortert snus som matavfall, fordi matavfallet derfra brennes og blir til biodrivstoff.

– Her på UiO skal snus, både løssnus og posesnus, kastes i matavfallet, opplyser kommunikasjonsrådgiver ved Eiendomsavdelingen til UiO Elisabeth Høgset Todal.

– Matavfallet ved UiO går kun til gjenvinning som biodrivstoff, på samme måte som annet næringsavfall fra for eksempel matbutikker. Siden UiOs matavfall ikke skal brukes til gjødsel på jorder og i blomsterbed, har ikke litt lim og plast fra snusposer noe å si.

Flyttet snus med tusj

Men dette har skapt en del forvirring, påpeker studentene i kantina i Eilert Sundts hus. Forvirring er kanskje også årsaken

til at noen ser ut til å ville ta ansvaret i egne hender. Der det på UiOs søppelbøtter står at snus skal kastes i matavfall, er det nemlig noen som har strøket ut instruksjonen med svart sprittusj.

– Jeg har jo kastet snus i matavfallet før, for det står jo at man skal kaste det matavfallet. Da ble jeg forvirra og trodde jeg kunne gjøre det, og så var det en kildesorteringskonto som jeg følger på Instagram hvor jeg lærte at snusen skal i restavfall, sier Hennie og fortsetter:

– Og nå har noen har streket over snus med tusj og skrevet «snus» under kategorien restavfall istedenfor!

Kommunikasjonsrådgiver Todal ved UiO svarer ikke på spørsmål om hvem som har flyttet snusen med tusj, men skriver følgende i en e-post til Universitas:

– Jeg skjønner at det kan være litt forvirrende at studie- og arbeidsplassen har forskjellig ordning fra kommunen man bor i. Det blir jo ikke bedre av at noen klusser på informasjonsmaterialet vårt.

Todal opplyser videre at hun skal melde fra om at tusje-merkene må fjernes.

Skaper forvirring

At snus ved UiO sorteres som matavfall, får likevel leder Sylvelin Aadland av kildesorteringstiftelsen Loop til å stusse.

– I alle kommuner er det slik at snus kastes i restavfallet hjemme. Det har aldri vært snakk om å sortere snus i matavfall hverken i de kommunale eller nasjonale ordningene for kildesortering, sier Aadland.

Loop driver blant annet tjenesten Sortere som jobber for å gjøre det enklere å kaste mindre og kildesortere mer, både hjemme og ellers. Ulike sorteringsmetoder skaper forvirring, nettopp slik studentene på UiO

Tre tommelfingerregler for personlig avfallsreduksjon

+ Kast ting i søppelbøtter som står innendørs – da unngår vi at det havner like fort i naturen.

+ Motstå engangskulturen! Ta med deg vannflaske, kaffekopp, handlenett på butikken og velg porselenstallerken i salatbaren i kantina. Nedbrytbart avfall blir aldri så bra som fraværet av avfall.

+ Still spørsmål ved hva det betyr at noe er nedbrytbart eller markedsføres som bioplast. Det bruker uansett lang tid på å brytes ned i naturen og skal kastes i søppelbøtta akkurat som annet avfall.

Kilde: Hold Norge Rent

opplever, påpeker Aadland.

– Det er klart at jo mer ulik praksis man legger opp til, jo mer forvirret blir folk. Ulik praksis skaper usikkerhet, og dermed en barriere for riktig kildesortering, sier hun.

Dumper ikke snusen

Forsøpling og helserisiko til tross: Hennie kommer ikke til å legge fra seg snusen med det første.

– Jeg har prøvd å slutte et par ganger før og har klart det i måneder og så blir jeg stressa og da kommer det tilbake og da tenker jeg i hvert fall at det er bedre for helsa mi enn å røyke, sier hun og understreker hvorfor nettopp snusen er ekstra populær blant studenter:

– Det hjelper på stresshåndtering.

universitas@universitas.no

Mange spytter jo snusen rett på bakken og jeg tror ikke folk er klar over hva den posen egentlig er laget av

Erik Joner, seniorforsker ved NIBIO

Matavfall

Food waste

✓ Her kan du kaste:

- Matrester
- Kaffegrut, kaffefilter og teposer
- Tørkepapir med matrester
- Snus

✓ You may dispose of:

- Food scraps
- Coffee grounds, filter paper and teabags
- Food-soiled tissue paper
- Snus

Mat eller rest? Snus skal i hovedsak sorteres som restavfall. Men noen steder finnes det unntak, som på UiO.

Kunstnarane som ikkje

Blikkfang: Lena Trydal målar figurativt, med motiv henta frå populærkulturen satt saman med knæsje fargar.

Lena Trydal (28) søkte på Khio sju gonger, men vart aldri vurdert. Ho trur det er grunna fordommar mot det figurative formspråket.

Kunstverda

tekst Sofie Kristine Flydal
foto Mina B. Ræge

Ønskjer du å verte kunstnar, risikerer du mykje. Det er hard kamp om plassane på kunstskular og utstillingar. For nokre kan det vere endå vanskelegare.

I haust vart Odd Nerdrum refusert av Haustutstillinga, eit statleg prosjekt der kunstnare kan søke om å få utstilt verka sine i ei gruppeutstilling som skal vise kva norsk samtidskunst har å by på. Då Nerdrum stilte ut måleriet sitt privat, hevda han under avdukinga at modernismen er ein sopp som har teke over samfunnet våt, ifølgje Klassekampen. Han meinte det modernistiske hadde teke over på bekostning av det klassiske. Men korleis står det til med dei figurative kunstnarane? Universitas har teke ein prat med to unge kunstnarar inn-

anfor det figurative formspråket.

Lena Trydal (28) kom inn på kunstakademiet i Haag i Nederland. Då ho ikkje treivst der, drog ho til Oslo for å fortsette utdanninga her. Så lett skulle det ikkje bli.

I atelieret hennar i Storgata står det eit måleri av Mark Zuckerberg på staffeliet. Han er portrettert som ein heltefigur ikledd kongekappe, med ein dramatisk himmel i bakgrunnen. På golvet står eit gult Grandiosa-måleri og Trydal viser fram eit bilete av ein aubergine i solnedgang. Her skal klisjeane fram og samtidsfenomen parodi-erast.

Trydal har søkt Kunstakademiet sju gongar. Ikkje ein gong har ho blitt invitert til opptaksprøva. Kunstakademiet er Kunsthøgskulen i Oslo (KhiO) si reine kunstnarlinje. Elles har høgskulen linjer innanfor kunst og handverk, men Kunstakademiet er det store om du vil bli kunstnar.

Lena Trydal målar figurativt, med sterke fargar og motiv frå populærkulturen. Figurativ kunst er ifølgje Store norske leksikon kunst der motivet er bygd opp av konkrete element, i motsetning til det non-figurative og abstrakte. Måleria til Trydal er ofte sa-

tiriske.

Ho viser stolt fram kunsten sin, men då Trydal fyrst vart avvist av Kunstakademiet, vart ho usikker på eigne evner:

– Ein kan verte veldig sjølvkritisk og tenkje «er det fordi eg er for dårleg?» Men no når eg byrjar å verte ein etablert kunstnar, ser eg at det må vere noko meir.

At ho framleis er kunstnar, har ho jobba for sjølv.

– Det krev naivitet og pågangsmot.

Trydal seier ho møter på ein del fordommar rundt det figurative måleriet i kunst-

I Noreg i dag har vi briljante figurative kunstnarar innanfor alle uttrykk, og dei er ikkje diskriminerte

Øivind Storm Bjerke, kunsthistorikar ved UiO

bransjen. Folk som hever på augebryna og trur at ho ikkje har forstått at figurativt måleri er utdatert. Eller bransjefolk på utstilling som ser seg om i rommet etter ein annan å prate med så fort dei høyrer kva Trydal driv med.

Figurativ kunst

- + Billedleg framstilling i kunst som førestiller eit motiv bygd opp av figurar eller konkrete element.
- + Motsetning til non-figurativ eller abstrakt kunst.
- + Kunst eller visuell kunst som sådan inneber òg mellom anna performance, installasjon, mediekunst og fotokunst.

Kilde: snl.no

På innsida (nesten)

Ein 20 minutt gåtur frå atelieret til Trydal ligg Khio langs Akerselva. Her jobbar Veibjørn Pedersen (26), som går på linja grafikk og teikning. I ein krok langsmed ein fellesgang har han arbeidsstasjonen sin. Bibelen står framme, og bileta har ein gjennomgåande bibelsk tematikk. Nett no jobbar han med ein kopi av Rubens' «Massakren på dei uskuldige» frå 1600-talet.

Pedersen målar innanfor det såkalla klassisk-figurative. Her følgjer han ein tradisjon som har utvikla seg over mange hundreår.

får plass

Kunstnarkrok: I ein krok langsmed ein gang på Khio, arbeidar Vebjørn Pedersen.

– Litt av grunnen til at eg jobbar på denne måten, med studie og kopiar, er fordi det ikkje er ein betydeleg del av undervisinga her.

Pedersen har søkt éin gong på Kunstakademiet med eit figurativt, men ikkje klassisk uttrykk. Han er glad for at han ikkje kom inn, fordi han har høyrte at det er lite fokus på fag der.

– Det er definitivt ikkje noko klassisk. Eg trur eg er den einaste på skolen som jobbar med dette formspråket.

Han opplever at lærarane ikkje har den kompetansen som trengst for å fylgje han opp. I vurderingar med lærarar frå alle linjene på kunst og handverk, seier dei at det er vanskeleg å gi han tilbakemelding. Pedersen trur Khio kunne hatt godt av å trekkje inn det klassiske i undervisinga.

– Uansett om du jobbar figurativt eller abstrakt, er det dei same reglane for farge, spenning og komposisjon. Om du terpar på klassisk kunst, så vil du bli ein betre kunstnar, uansett om du har tenkt til å jobbe figurativt eller abstrakt, seier Pedersen.

Politikk trumfar estetikk

Lena Trydal opplever at det har vore vanskeleg å kome dit ho er i dag, med fordømane ho meiner finst i kunstverda. Ho trur det skiljast mellom høgkulturell og lågkul-

turell kunst. Det figurative vert sett på som amatørmessig, meiner ho. Det er ikkje alltid heilt feil. Ho undrar seg på om det finst ein del uproffe figurative målarar fordi det ikkje er ein plass til dei på akademiet.

Det krev naivitet og pågangsmot

Lena Trydal, kunstnar

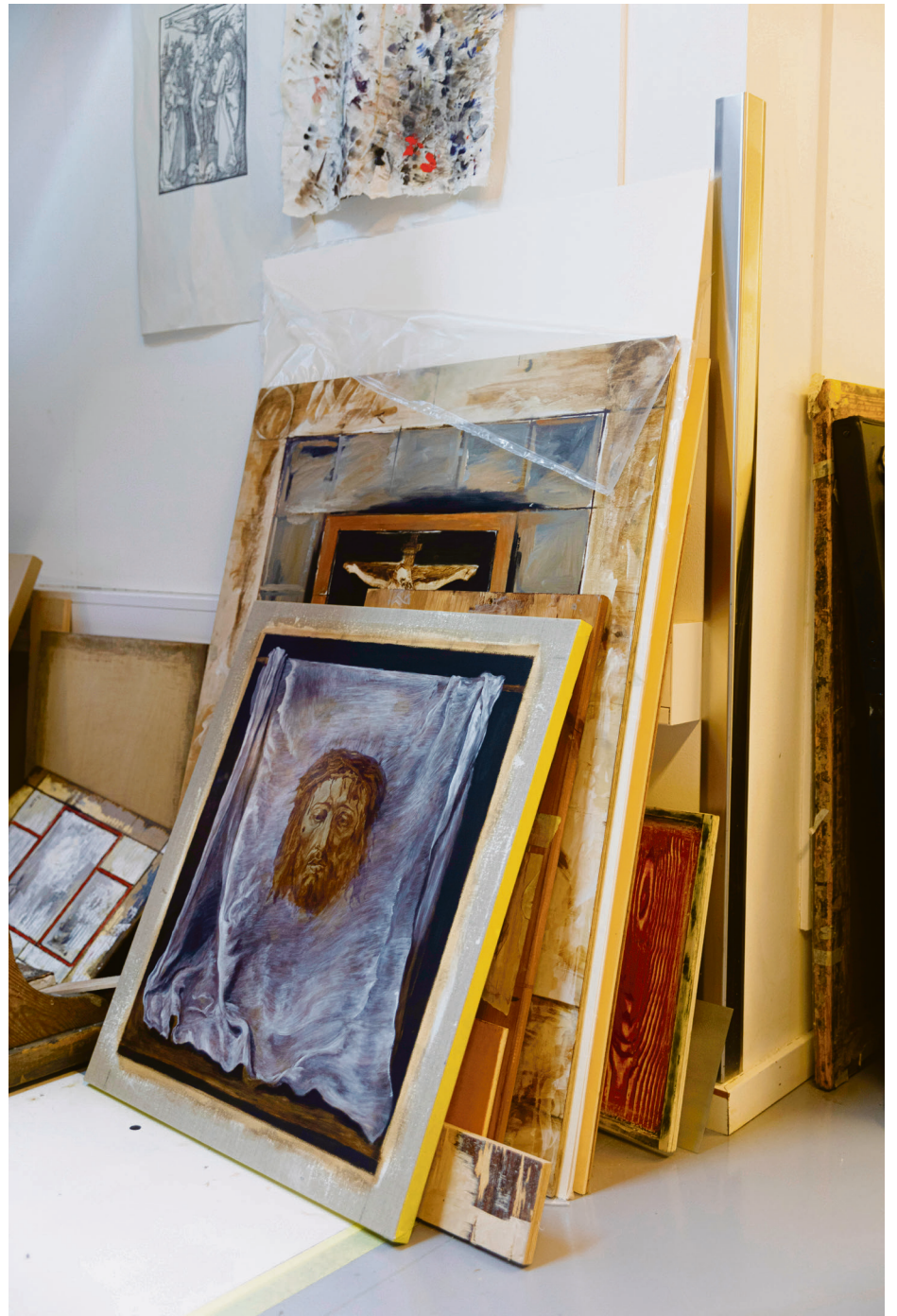
– Det treng ikkje å vere ein negativ ting. Det er eit kort ein kan spele på. Eg har eit veldig interessant publikum, det er litt sånn «alle» folk, seier Trydal.

Ho måtte jobbe sjølv for å få eit publikum. På akademiet kunne ho knytt nettverk og fått anerkjenninga som høyrer med.

Vebjørn Pedersen trur noko av grunnen til at Kunstakademiet har gått vekk frå det klassiske og figurative ligg i politikk og kultur, heller enn i estetikk.

– Det er ein del av eit postkolonialistisk prosjekt som har gjort eit inntog i universitetet i heile Vesten. Denne typen kunst har vorte drive av hovudsakeleg kvite menn.

Når ein ynskjer eit større mangfald, trekkjer ein seg gjerne unna den kunstnariske tradisjonen som er utvikla utan eit slikt mangfald, meiner Pedersen.

Klassisk kristendom: Vebjørn Pedersen jobbar med motiv henta frå bibelske hendingar.

Eg trur eg er den einaste på skolen som jobbar med dette formspråket

Vebjørn Pedersen, student på tegning og grafikk ved Khio

Kunstnaren bryr seg lite om kva retning Khio går i for sin eigen del. Det er mange vegar å gå om ein vil bli proff. Han opplever at han får god respons på dei tinga han stiller ut, men denne kjem heller frå folk utanfor kunstfeltet.

Offermentalitet

Lena Trydal ønskjer å ta til orde for mangfald i kunstmiljøet fordi ho trur at figurative talent gir opp før dei har prøvd.

Øivind Storm Bjerke er kunsthistorikar, og meiner det ikkje er noko synd på dei figurative kunstnarane.

– I Noreg i dag har vi briljante figurative kunstnarar innanfor alle uttrykk, og dei er ikkje diskriminerte, seier han.

Bjerke meiner det ligg ein offermentalitet til grunn når figurative kunstnarar seier det ikkje er plass til dei. Han fortel at kunstbransjen er knalltøff og konkurransepreget, og at ein kvar slit med å lukkast.

Lena Trydal ønskjer ikkje å vere offer, men meiner det er uheldig for mangfaldet i kunsten viss nokre uttrykk vert utelukka. For Trydal sjølv byrjar det å gå greitt.

Eg kallar det kunst

Når det nye Nasjonalmuseet skal opne i sommar, er ho ein del av opningsutstillinga.

«Jeg kaller det kunst» skal vise fram verk av 150 kunstnarar som ikkje er kjøpt inn i samlinga til museet. Her skal dei ta opp «hva som er utenfor og innenfor i kunsten». Trydal stiller med eit satirisk gruppeportrett av kongefamilien. Ho synst det er kult av Nasjonalmuseet å ha ei sjølvransakande utstilling der dei stiller spørsmål ved si eiga makt. Ho håper at det kan verte meir aksept for det figurative elles i kunstverda.

– Det er synd for mangfaldet på det norske kunstfeltet om nokre uttrykk haldes utanfor. Vi trengjer mange ulike stemmer og uttrykk!

Pedersen meiner også at det er tøffare å etablere seg som kunstnar i Noreg med eit figurativt, og særleg eit klassisk-figurativt uttrykk. Han får lite hjelp innanfrå kunstmiljøet, men synst ikkje det er eit problem. Han er nøgd med å gå sin eigen veg.

– Eg ser på det som ei utfordring som er verd å ta. Eg trur det er positivt. Viss du går motgangen i møte, blir du sterkare av det.

Han meiner at det er ein tendens blant nokre kunstnarar til å innordne seg etter kva kunst som gir stipend og aksept. Det vil han ikkje ta del i.

kulturredaksjonen@universitas.no

DEBATT

debattredaktør: **Maria Jostad**
jostadmaria@hotmail.com 953 04 998

KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Hodejegerne

Tuntreet går nye veier for å rekruttere folk til å søke stilling som journalist i avisen. I forrige ukes avis hadde avisen overskriften «Bør du bli journalist i Tuntreet? Ta testen og finn ut». Som studentavis jobber man med tynt budsjett, og har dessverre ikke råd til å leie inn hodejegere for å finne de beste søkerne. Det er derfor kult at Tuntreet finner andre kreative løsninger i søknadsprosessen. Annonser består av 13 ja- og nei-spørsmål. Spørsmålene er blant annet «Liker du å skrive?», «Er du nysgjerrig? Vil du eventuelt bli mer nysgjerrig?»

og «Er du gira på å bli komitémedlem på Samfunnet?». Etter å ha talt opp hvor mange ja du svarer på disse spørsmålene, så blir du plassert i en av tre bokser nederst i annonsen, hvor flest ja betyr at du «definitivt burde søke», middels mange ja betyr «du har ganske lyst til å prøve deg i hvert fall» og få ja betyr «Kanskje ikke dette er helt for deg. Men, det finnes mange andre kule ting å gjøre på Samfunnet!» Så greit å få luket unna alle som ikke er gira på å være komitémedlemmer med én eneste gang!

Kjærlighetens år

Studvest tar tempen på hvordan det går med kjærligheten i Bergen i saken «Studentene åpner opp om Tinder, dating og kjærlighetslivet». Saken innledes med å vise til NRK-saken fra i høst om at rekordmange nordmenn er single. Deretter spør avisen en knippe studenter hvordan det står til med kjærlighetslivet deres. De tre første intervjuobjektene må alle svare på spørsmålet «Hvilken årstid beskriver kjærlighetslivet ditt nå?» De tre studentene svarer henholdsvis høst, vinter og sommer. At studentene faktisk har et greit svar på dette spør-

målet, indikerer at metaforvalget var treffende. «Det går bra = sommer», «Det går dårlig = vinter» og «Jeg avsluttet akkurat noe = høst». Samtidig får altså studentene bare fire svaralternativer å velge mellom. Er ikke kjærligheten for kompleks til å kunne plasseres i disse fire overordnede kategoriene? Ta for eksempel en ulykkelig forelskelse: føles det som vinteren eller våren? I saken kan det fremstå som «sommer = det går bra» men hva om du er i et skikkelig etablert forhold, da har du det kanskje varmt som sommeren, men stille som vinteren?

Ukas tvitringer:

Frode Jacobsen @frodejacobsen

Bare lurer: Hvis man tester positivt på korona etter et OL-gull, blir man diska da? #ol

Du blir i hvert fall isolert fra gullet i lang tid fremover.

Daniel Brændeland @brendeland

Veldig sur for dette med sentralbanken. Men hvem er egentlig Stoltenberg, og hvorfor vet alle hvem han er? Og hva er sentralbanken, og har den bedre rente enn sparebanken sør?

Tror Stoltenberg jobber med noen greier i FHI. Selv har jeg DNB, men tenker kanskje å bytte til sentralbanken, den virker bra.

Pjokk 69 @Pjokk69

for en utrolig følelse. bestille øl på app. holde avstand, ikke klemme dine venner, spise kebab, være trist i morgen

Endelig gjenåpning, dere!

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas?
Send innlegget ditt på e-post til debatt@universitas.no

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

Nytt på Blindern?
Ja naturligvis

Frederikke-prosjektet

Marius Bråthen, student i kunsthistorie og visuelle studier ved UiO

Da de nye planene for rehabiliteringen og oppgraderingen av Frederikkebygget på Blindern ble presentert, må jeg innrømme at ryggmargsrefleksen ble aktivert, og at den i dette tilfelle var overveldende (tør jeg si det?) konservativ. Som en som vandret i byen for noen år tilbake, med Y-blokka-pin på jakkekragen, er trangen til å bevare vår modernistiske arkitektur stor. Heldigvis har jeg latt meg roe, og etter å ha sett perspektivtegninger i Universitas er jeg kanskje ikke i ekstase, men håpefull med tillit til prosessen.

Campus kan ikke være en ubevegelig blokk

Det er jo ikke slik at Blindern er fullstendig statisk – tvert imot. Blindern i dag er et resultat av en kontinuerlig prosess av utvidelser fra 30-tallet, opp mot Georg Sverdrups hus fra 1999. Jeg ser for meg at det var en del polemikk da planene for det monumentale Georg Sverdrups hus (GS) ble presentert. GS bryter med den rådende materialbruken av rød teglstein til fordel for sort marmor. Likevel mener jeg at Georg Sverdrups hus har vært et vellykket bidrag til Blinderns

helhetlige uttrykk, gjør jobben som et monumentalt ikon som passer inn i helheten, og uttrykker sin epoke. Det samme vil jeg si om Helga Engss hus, som huser Det utdanningsvitenskapelige fakultet. Reist i 1994, med postmoderne trekk, parerer den godt farmasibyggget som er dets pendant, bygget 60 år tidligere.

Det nye høyhuset som vurderes tilført til Frederikkebygget vil naturlig nok være i en glassfasade, som er tidstypisk og kan bli et passende tilskudd for universitetet. Glassfasaden, eller «curtain-wall», er etter min mening et fantastisk arkitektonisk grep som gjennom seg selv setter omgivelsene i fokus. Etter å ha bodd overfor KPMG-bygget på Majorstua i flere år, er jeg og mine romkamerater forført av den reflektive egenskapen materialet har. For oss studenter, som faktisk er på Blindern, kan nok de fleste av oss skrive under på hvor fin ettermiddagssolen kan være, og hvor godt den vil prosjekteres på en slik fasade. Et bygg er aldri isolert fra sine omgivelser, tvert imot, det er avhengig av det.

Blindern må alltid være i utvikling, på samme måte som akademia. Campus kan ikke være en ubevegelig blokk, men må formes av sine studenter, profesors og ansattes behov. Når Frederikkebygget skal rehabiliteres, og et nytt høyhus for studentmassen også vurderes, vil jeg håpe at de involverte vil vise studiestedet vårt den samme respekten som tidligere arkitekter har gjort. Det ligger mye ansvar på dem, men de foreløpige skisser er lovende.

debatt@universitas.no

Minst tre gode grunner til å skrive oppgaven på engelsk

Språk

Helene Sandsten, masterstudent ved Institutt for biovitenskap ved UiB
Kristine Birkeli, master ved Institutt for biovitenskap ved UiB
Camilla Zernichow, masterstudent ved Institutt for biovitenskap ved UiB

Etter å ha lest kommentaren «Tre gode grunner til å skrive oppgaven din på norsk» av Vegard Møller, føler vi behov for å dele våre erfaringer. Som masterstudenter i et flerspråklig fagmiljø kjenner vi oss ikke igjen i den virkeligheten Møller beskriver. Og takk og pris for det!

Språk handler om kommunikasjon. Kommunikasjon skjer på mange språklige nivåer og måter. Kommunikasjon og formidling skjer ikke bare gjennom tekst. Noen ganger gjennom skriftlige oppgaver, andre ganger faglige presentasjoner, eller uformell prat ved kaffetrakteren. I vår studiehverdag på Institutt for biovitenskap ved UiB foregår store deler av kommunikasjonen på engelsk. Ikke fantastisk engelsk, men god nok engelsk. Møller skriver om «studenter som ikke klarer å forklare på norsk hva oppgaven deres handler om». Vi har aldri møtt noen som ikke kan forklare hva de driver med på norsk, selv om størsteparten av utdanningen foregår på engelsk. Kanskje det ikke er språket det er noe i veien med, men heller formidlingstreningen?

Møller skriver: «det er ingen som kommer til å lese oppgaven din». Vi opplever tvert imot at vårt arbeid er et viktig bidrag i det internasjonale forskningsmiljøet.

Dataene vi samler inn er en del av større forskningsprosjekter. De andre prosjektdeltakerne er interessert i og trenger resultatene våre. Dataene våre skal publiseres i internasjonale fagtidsskrifter, enten i egne artikler med oss som hovedforfattere eller i artikler der vi er medforfattere.

Innen vårt felt skrives fagartikler på engelsk. Da er det viktig at originalkilden til dataene, altså masteren vår, også er tilgjengelig på engelsk. I vårt fagmiljø omgås vi studenter, forskere og samarbeidspartnere i prosjekter i inn- og utland. Derfor blir det viktig med et felles arbeidsspråk. Selv om vi ikke snakker helt perfekt så er dette et språk som alle forstår, og ingen trenger å føle seg ekskludert.

Engelsk er et verktøy vi bruker for å nå ut til et internasjonalt publikum

Publikum er alfa og omega. Flere av oss driver med fagformidling og vi tilpasser språket etter hvor vi vil kunnskapen skal ende opp. Engelsk er et verktøy vi bruker for å nå ut til et internasjonalt publikum. Som masterstudenter kan vi presentere resultatene våre på internasjonale fagkonferanser, og da tar vi det selvsagt på engelsk. Men vi holder også foredrag for kommunen eller drar på skolebesøk for å snakke om forskningen vår, og det tar vi på norsk. Det finnes mange gode grunner til å formidle på både norsk og engelsk. Men jåleri er ikke en av dem.

debatt@universitas.no

FORSKERINTERVJUET

Guddommelig nullsumspill: Det finnes religiøse begrunnelser både for og imot vaksinasjon, ifølge doktorgradsstipendiat ved UiO Hanne Amanda Trangerud.

Vaksineskepsis på hellig grunnlag

Stipendiat Hanne Amanda Trangerud mener norske vaksineskeptikere kan bli påvirket av argumenter fra USA.

Vaksinemotstand

tekst Elisabeth Berg Ødegaard
foto Emma Bjørgan Dale

Hanne Amanda Trangerud er doktorgradsstipendiat i religionsvitenskap ved Universitet i Oslo (UiO), og forsker på religiøst begrunnet vaksineskepsis i USA. Trangerud forklarer at vaksinasjon er obligatorisk i USA for oppstart i barnehage og skole, men samtidig har alle stater medisinsk fritak for de som ikke kan vaksinere seg av helsemessige årsaker.

– De aller fleste statene har også religiøst fritak eller filosofisk fritak. Sistnevnte innebærer at du for eksempel kan få fritak hvis du tror at vaksiner er skadelig for barnet ditt, forklarer Trangerud.

Det at de aller fleste statene godkjenner religiøst fritak, fører ifølge Trangerud til at det religiøse argumentet blir mer synlig.

– Dette er da i motsetning til Norge, hvor alt er frivillig og man ikke trenger å oppgi en grunn for hvorfor man velger å ikke vaksinere barnet sitt. Da vet man ikke om valget er forankret i religion eller andre grunner, sier Trangerud.

Det religiøse vaksinefritaket i USA er omdiskutert ifølge Trangerud. For eksempel er det flere som mener at religionsfriheten som står så sentralt i landet blir utnyttet, og at fritaket brukes som en unnskylding for å slippe unna vaksiner.

Vaksinasjon = demonstrasjon

På den andre siden er den obligatoriske vaksineringsen også gjenstand for heftig debatt.

– De som er for argumenterer for at det faktisk har hjulpet på vaksinasjonsgraden. Samtidig har lovpålagt vaksinasjon historisk sett medført protester, hvor motstanden har blitt mer organisert, forklarer Trangerud.

Ifølge Trangerud oppstod det flere store protester da England innførte obligatorisk vaksinerings mot kopper på

1800-tallet. I en protest i Leicester i 1885 skal det ha deltatt opp imot 100.000 personer.

– *Tror du at den obligatoriske vaksinasjonen i USA kan føre til mer vaksineskepsis, sett parallelt med situasjonen i Norge, hvor vi har frivillig vaksine og høy vaksinasjonsgrad?*

– Det er så forskjellig hvordan befolkningen er i ulike settinger. I Norge har vi veldig stor tillit til myndighetene, da Gud styrer, forklarer Trangerud.

Jeg er også personlig blitt tilsendt falsifiserte historier om hvordan viruset er oppkonstruert

Hanne Amanda Trangerud,
doktorgradsstipendiat ved UiO

Gave fra Gud eller synd?

Ortodokse protestanter i Nederland har lav vaksinedekning, og viser til teologisk grunnlag for å nekte å ta vaksiner.

– De mener at man gjennom vaksinerings blander seg inn i Guds ledelse. Det kan bli sett på som synd og vantro, da Gud styrer, forklarer Trangerud.

– *Dette minner litt om Jehovas Vitner, som eksempelvis ikke aksepterer blodoverføring fordi de anser livet som en gave fra Gud. Hvordan stiller de seg til vaksiner?*

– Jehovas vitner var i utgangspunktet mot vaksiner, men de endret faktisk standpunkt i 1952. Nå lar de foreldrene bestemme selv, svarer hun.

Det finnes også medlemmer av religiøse grupper som argumenterer for vaksinerings, fortsetter Trangerud.

– En del av de ortodokse protestantene i Nederland

mener at vaksiner er en gave fra Gud, for å ta vare på helsen, fastsetter hun.

I løpet av intervjuet er det spesielt ett poeng Trangerud gjentar, som hun mener er noe av det viktigste å trekke fram i diskusjonen rundt vaksineskepsis, nemlig at bildet er sammensatt.

– Ta for eksempel Amish-folket, som er en forholdsvis lukket kristen gruppe med lavere vaksinasjonsgrad enn befolkningen ellers i USA. For noen er det religiøse årsaker for å ikke vaksinere seg, men ikke for alle. Noen er for eksempel redd for bivirkninger, har ikke tid, eller blir påvirket av andre rundt seg, påpeker hun.

Verdens Helseorganisasjon opprettet i 2012 en arbeidsgruppe som systematisk undersøkte folk som nøler med å vaksinere seg, og konkluderte med det samme som Trangerud, at årsakene er mange og ulike.

– Det handler om et spekter-kontinuum, hvor de aller fleste ligger på et sted mellom de to ytterpunktene av full aksept og fullstendig avvisning, understreker Trangerud.

Amerikanske tilstander i Norge?

– *Aftenposten skrev nylig om skepsis til koronavaksinen i små religiøse miljøer rundt Fosnavåg. Burde vi være bekymret for en lignende utvikling som i USA?*

– Jeg har ikke gjort noe forskning på Norge, men disse gruppene er ikke så store, og lager ikke så mye bråk i Norge, påpeker hun.

Trangerud observerer samtidig en viss påvirkning fra USA i Norge.

– Norske vaksineskeptikere blir påvirket av argumenter fra USA. Jeg er også personlig blitt tilsendt falsifiserte historier om hvordan viruset er oppkonstruert, og lignende, forteller Trangerud.

– Noen norske kristne grupper kan muligens føle på at de ikke blir respektert av storsamfunnet. De kan da se til likesinnede grupperinger i USA for støtte og tilhørighet, avslutter hun.

ANMELDELSER

anmelderredaktør: [Saga Eline Jonsson Hoff](#)
anmeldelser@universitas.no 980 81 334

Serie:

Tøft, men tamt om kjærlighet, familie og musikk

Verden er min har en interessant visjon, men indre kamper og samfunnskritikk blir overskygget av lite imponerende karakterer og påtatte konflikter.

Hva får du hvis du krysser *AF1* og *Skam*, gjør karakterene 15 år eldre og setter Lars Vaular i en sentral birolle? Jo, du får NRKs nye storsatsing *Verden er min*.

Serien tar oss med til Bergen, hvor vi blir kjent med den aspirerende rapperen Odile, spilt av Amy Black Ndiaye, som møter nye utfordringer i starten av 30-årene. Rappen hennes er først og fremst en hobby – vi får vite at hun ikke helt «tør» å ta steget med å gi den ut – og hun har et nært, vennskapelig forhold til produsenten sin, Stian, spilt av Lars Vaular. Hovedpersonen vår lever i utgangspunktet et stabilt liv med fast jobb, kjæreste og hardtslående fritidsaktiviteter, sammen med kjente bergensmusikere, som Kameleon og Martin Hazy.

Mens venner og familie etablerer seg og trives godt i nye, voksne relasjoner, sliter likevel Odile med å forholde seg til fremtiden, og har tydelige problemer med å finne seg selv og å takle nære relasjoner.

Premisset i serien virker interessant, og Ndiaye gjør en overbevisende karakter som ung voksen kvinne i en eksistensiell krise. Den tøffe og samtidig forvirrede Odile er en sjarmerende karakter, som viser sine myke sider gjennom rappen. Høydepunktet i de to første episodene er utvilsomt Odiles samfunnskritisk rap-monolog på slutten av episode én, som tar opp seksualitet, fordommer og diskriminering. Her briljerer Ndiaye som skuespiller og tekstforfatter.

Samspelet mellom Ndiaye og Vaular føles genuint, og karakterenes platoniske kjemi gir serien en trygg varme. Ndiaye, som også er skaper og regissør, har gjort en god jobb med å ikke gi Vaular for stor plass i serien, noe som er en betydelig fallgrube.

Serien har likevel et par beklagelige drawbacks. Mens Ndiayes og Vaulars skuespill er troverdig, er de fleste øvrige rollene ikke like overbevisende. Karakterene virker personlighetsløse, og dialogen føles tidvis langt mer unaturlig enn

å se Vaular med midtskill (ja, jeg vokste opp under Vaularsveisperioden). Samtidig fremstilles konfliktene også lite troverdig. De ender opp med å virke påtatte og banale, noe som tar bort konfliktens alvorlighet for seerne.

Serien bruker en del tid på å etablere de mange relasjonene hovedpersonen har, og vi tas med på familiebesøk og på bar med venner. Det er vanskelig å rettferdiggjøre at det gis så mye plass til karaktereksposisjon i en serie som har en spilletid på totalt to timer over seks episoder, spesielt når karakterene ikke bidrar noe særlig til seriens kvalitet.

Det spør om den nye satsingen til NRK kommer til å fenge seerne. Selv om Ndiaye har det viktigste på plass for en serie som skal skildre indre konflikter, blir jeg ikke overrasket om mange kommer til å avskrive serien etter første episode

Verden er min

Hva: [Dramaserie om beats og kjærlighet i Bergen](#)Hvor: [NRK TV](#)Med: [Amy Black Ndiaye og Lars Vaular](#)Regi: [Amy Black Ndiaye](#)

som en tam og uinteressant affære. Eventuelt noe en til nød kan sette på etter man har scrollet gjennom strømmeselskapene i 20 minutter og pastaen er for lengst blitt lunken.

Anmeldelsen er basert på de to første episodene.

Tord Magnus Dyrkorn
anmeldelser@universitas.no

Bok:

Ujevne egoer

«Ego» handler om egoer i død og vennskap og kjærlighet, men blir aldri ordentlig interessant.

Novellene i «Ego» handler om ordinære mennesker satt i typiske novelle-situasjoner: en begravelse, et bryllup, en ferie. Felles for de fleste novellene er at karakterene blir stilt overfor et valg: De må enten sette seg selv og sine egoer først, eller støtte, hjelpe eller se en annen. Novellene er nesten uten unntak fortalt i førsteperson, og karakterenes problemstillinger er ofte gjenkjennelige. Det er med andre ord gode forutsetninger for å si noe interessant om nære relasjoner.

Forfatter Ebba Eiring lykkes likevel bare delvis med det, noe som skyldes forskjellige ting. Blant annet har de fleste karakterene i novellene en voldsom hang til å vende blikket bakover. Ofte får man gjengitt en situasjon fra barndommen, som jeg vil tro skal gi karakterene og fortellingen større dybde. Dette er ikke verdens dårligste idé. Etter hvert virker likevel disse stadig tidshoppene mer og mer vilkårlige, og de sier sjeldent noe om karakterene som gir en ny innsikt i hvordan de handler i novellenes nåtid.

Ofte er novellenes premiss litt for stor grad preget av klisjeer og stereotyper. I novellen med den talende tittelen «I skyggen» er

Ego

Forfatter: [Ebba Eiring](#)Sjanger: [Noveller](#)Forlag: [Cappelen Damm](#)

karakteren Pernille gjest i sin brors («brodern») bryllup. For å døyve smertene ved å se sin bror giftes bort, drikker hun seg dritings og holder en snøvlede tale, som yngre søsken av en eller annen grunn ofte gjør i bøker og filmer. Bakgrunnen for denne reaksjonen har rot i oppveksten, da foreldrene favoriserte «brodern» over Pernille. Det blir skildret på følgende vis: «Han behandles som en eller anna kongelig skikkelse, en slags Gud som er altfor viktig til å hjelpe med å ta ut av oppvaskmaskina». Dette er info man strengt tatt ikke trenger, og fremstår lite originalt, og heller påtatt.

Flere av novellene er lagt til varme sydenferier, og dette er noen av bokens sterkeste. Dette er tilfellet i blant annet «En som leser» og «En anna plass». På ulike måter skisseres interessante vennskap og relasjoner, og i disse novellene er karakterene gjennomgående dypere og mer interessante enn i de som tar for seg familierelasjoner. Disse novellene blir dessverre unntaket, og ellers er boken for ujevn til å feste seg ordentlig.

Johannes Hålien
anmeldelser@universitas.no

Plate:

En klubbete sorgprosess

ARY synger deg frem på kanten av stolen med en nerve og frynsete, musikalsk perfektjon.

/ The sky was forever, a river of clouds in the cold /

Synthene spraker, bassen dundrer, og første tekstlinje på ARYs fullengder bærer dithen; det blir ikke lett-sindig.

ARY, eller Ariadne Loinsworth Jenssen, var i full fart fremad etter debuten i 2015, men så sa det stopp. Pausen ble lang. Da hun vendte tilbake i 2020, var de godt mottatte pop-produksjonene (radiolistet til inflasjonens grense), lagt vekk til fordel for tekstmessige melankolske singler med mer flere sjangergrep fra elektronikaen enn tidligere. Det traff godt, og de utgitte «Hurt You», «Angels» og «Birthday» er med rette innlemmet på skiva.

Debutalbumet er ikke overraskende i sitt lydbilde, og lurer i samme baner som ovennevnte. Det er mindre poppete, særere og bedre vevd. Ulike synther glir elegant over i hverandre, og de velskrevne tekstene bæres av et narrativ som tilsynelatende prosesserer en sorg. Klagesanger til tross, du vil like mye danse som du vil stenge deg inne med låtene på ørene.

«New Low», har hint av euforisk klubbing i kontrast til den mørke teksten. «My Awe Sustains» er i samme fil, men med noen taktfulle, klarere trommer og et klistrende refreng. Låta er repeterende i form, og *helt* indie er ikke ARY ennå.

Noen låter er mer nevneverdige enn andre, men de øvrige er på ingen måte intetsigende fyllmasse. For i helheten har artisten og produsenten vevd sitt nye lydbilde med gøts og kompromissløshet. Vokalen er gjennomgående sterkere og mer vital, klangen er tydeligere og mindre spekket ut. «Clouds Before the

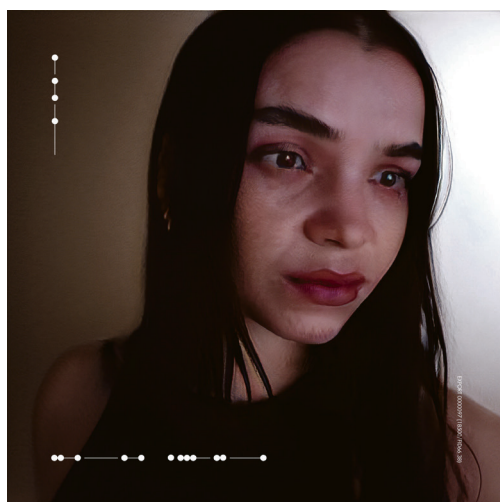
Rain» innledes eksempelvis med en subtil vokal på verset, før tvistede synther må vike. Alene får den skinne, og ARYs stemme får endelig stå alene som leverandøren av velskrevne linjer.

Mellom klublelementer og raske frekvenser får produksjonen puste. Spesielt med den tekstløse tittellåta, hvor seige synther trekkes ut over en ytterst subtil bass. Den insisterer i nærvær uten å tvinge seg på, og er et godt avsnitt i albumets gang. Avslutningssporet «For Years» i så måte, hvor mynten er snudd og et klassisk piano bærer vokalen over et landskap av bunnløs sorg, strykere, innsikt og erindring.

Selv omtaler hun albumet som markøren for sin debut som artist. Kanskje er det feil, og kanskje bryr vi oss ikke om det når det låter gjennomført og svært vellykket. Men debutalbum er én form for debut, og den forsikrer oss om at artisten på nytt ser lyset, i en mer egenrådig drakt.

Sorgarbeid er tungt og tar mange former. ARY har kapslet tungsinnet i en produksjon så bra at du vil vende tilbake til den, heller enn å løpe fra. Egenprodusert og egenskrevet, er det ene og alene på hennes kappe.

Saga Eline Jonsson Hoff
anmeldelser@universitas.no

For Evig

Artist: **ARY**
Sjanger: **Elektronika / pop**
Plateselskap: **Egenprodusert**

Universitas anbefaler

Saga Eline Jonsson Hoff, anmelderredaktør

Oh! Stina – Owner of a Lonely Heart

Men et ensomt hjerte kan i det minste pumpe i takt med beaten....')

han gaiden – memories

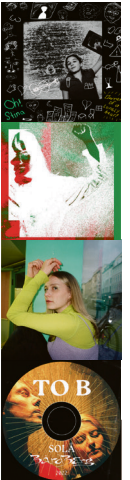
Ikke snakk når jeg lytter. Ja, jeg peker på deg, din frekke faen.

Thea Wang – Tell Me About It

En sang om livets banaliteter har aldri låtet så godt. Hysj! og hør.

Bård Berg, Solå – To B

Bløte tekst og høyfrekvente trommer; ta meg med hjem og gi meg kaffe i morgen tidlig.

Kulturkalender uke 6 & 7

19/2	16/2
<p>Moshi Moshi and the Moist Boys</p> <p>Fyrene ser muligens noe ut som the Beatles, men spiller i andre baner. De sier de er «the moistest cats in Oslo», hva enn det betyr. Small boy er support og spiller opp indierock. Full fyring + mange fyrer + rock = ?</p> <p>Hvor: Revolver Når: 19. februar kl. 20.30</p>	<p>Strikk og drikk – hver uke!</p> <p>Ta med ditt foretrukne håndarbeid og dukk opp for skravling, garn og noe godt i glasset. Har du mistet alle maskene eller fått knute på tråden? Her er det både hjelp og venner å få.</p> <p>Hvor: Chateau Neuf Når: 16. februar kl. 18:00</p>
13/2	10/2
<p>Førpremiere på Spencer</p> <p>Vega Scene disker opp med førpremiere på filmen <i>Spencer</i>: «en fabel om en virkelig tragedie» om Prinsesse Diana. Har du binget <i>The Crown</i> og trenger flere rojalé intriger, tragedier og drama? Len deg tilbake.</p> <p>Hvor: Vega Scene Når: 13. februar kl. 18:00</p>	<p>Drittgammal funk</p> <p>Klassikere skal gjenopplives i et avslappet og uformelt miljø når danse- og funk fra ulike epoker får strømme fritt i godt lag. Her betyr funk angivelig «chill, kul og groovy» – trenger ikke gå på NMH eller være arrogant musikkviter for dette.</p> <p>Hvor: Chateau Neuf Når: 10. februar kl. 21:00</p>

Saga Eline Jonsson Hoff, anmelderredaktør i Universitas

Ukas anbefaling

Fiskelukt i gapet

Hvem: **Vulvaianere** Hva: **Bestemor sine truser** Hvorfor: **Pusterom**

Jeg er sløv og lat og glemmer ofte å pakke ekstra truser når jeg reiser på helgetur til bestemor. Jeg får heldigvis låne. Over flere år har jeg fått et solid lager av «bestemortrusene» i undertøysskuffen. De er trofaste i blodige perioder og søndager i bakrus, men blir ei med på hverken lesesalen eller svette kvelder

på byen (evt fremmede senger). Men hør! Understellet ditt vil ha det annerledes. Når det er klamt der nede, og du har din femte soppinfeksjon på ett år og det brått lukter fiskesalg. Kle deg i myk bomull og bruk stringtruser i syntetisk stoff et annet sted. Kanskje blir de den nye scrunchien?

Endre Ugelstad Aas, redaktør i Universitas

Ukas advarsel

Farvel til gräddosten

Hvem: **Den prisbevisste** Hva: **Dyrere ost** Hvorfor: **Gräddighet**

Intet var så billig som gräddosten, intet så tålmodig. Lik en godslig bestemor hjalp den med sine tynne skiver de arme studentene på handletur. Og fra sin kjølige plass i matbutikken, eide den trøst til alle stramme budsjetter. Det er ikke sant at gräddosten er kostbar, for den har aldri smakt noe særlig. Mild, fettrik og

fast tettet den (på sikt) årene i de unge, sunne hjerter – det siste billige alternativet i denne syke, dyre verden. Og mens gräddosten gikk fra å koste 14,90 til 24 kroner på under en uke, stiger prisene på mang en annen vare. Mange forstår det slett ikke, men det er vel det som heter prisjustering.

– Nedslående er den nye normalen

I semesterets femte utgave skriver Universitas at studentene faktisk ikke elsker digital undervisning.

– Skal jeg være ærlig, er jeg lei. Ikke av nettundervisning og hjemmekontor, men av tall som viser nettundervisningens påvirkning på studentene, skriver forsknings- og høyere utdanningsminister Mola Orten Boes statssekretær til Ad Notam.

For å se en endring i resultatene, har kommunikasjonsrådgiverne til Orten Boe begynt å tenke nytt.

Derfor sender de i dag ut en pressemelding om at de i neste uke vil sende ut en pressemelding om et eventuelt nytt studiebarometer.

– Barometeret vil basere seg på hvordan vi ønsker å legge opp utdanningen slik

at studentene blir mer motiverte. En slags spørreundersøkelse, sier Orten Boe.

Kunnskapsdepartementet omtaler det som banebrytende og peker på dette som grunnen til at de vil varsle om pressemeldingen om et nytt barometer med en egen pressemelding.

– Det understreker også hvor viktig vi mener kommunikasjon virkelig er.

Leder av Studentparlamentet ved UiO Jørgen Hommer Skagan sier det er nedslående.

– Hva er nedslående?

– Det bare er nedslående. Nedslående at statsråden for utdanning ikke ser at det er nedslående. Nedslående er nå normalen, avslutter han.

Av KongeSaga

Ukas studentvin

BEHAGELIG SPANJOL: Ukens vin dufter søtt av røde bær. Men når vi smaker blir vi lettet over at den smaker mer enn bare saft. For selv om lettdrikkelig saft er godt av og til, er det også deilig med noe mer kompleks. Vinen kan minne om saft med sine smaksnoter av rips og solbær, men den bringer også krydder og god lengde. I tillegg bærer den hint av røyk og drops, og er tross fruktigheten ikke for søt. Vi tenker den vil gå godt til lyst kjøtt, kanskje også alene etter et godt måltid. Vinen er ikke uforglemmelig, men likevel solid. Prisen er i tillegg vennlig, noe som gjør at den fint kan skli ned studentstrupene, akkurat slik bestemødre skli ned hele Norges fortauer akkurat nå. Så om du ønsker en prisvennlig og smakfull vin er denne riojaen verdt sklituren til polet.

Vin vurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

Faustino VII 2020

Pris: 131,90 kr

Land: Spania

Alkohol: 13 prosent

Ingeborg Albert Rikheim, vinanmelder i Universitas

Jakten på oppreisning

Denne uka melder Universitas at stadig flere tar Viagra for å få oppreisning. Gjenåpningshelgen har gått hardt utover lommeboka, og nå krever også jeg en oppreisning. Jeg ringer den fremste oppreisningseksperten i hele studentmiljøet.

[Ring... ring]

– Hallo, det er Ole Martin!
– Hei, det er Stiv. Det er mitt inntrykk av at man kan få oppreisning for tort og svie?

– Beklager, men ringer du nå i forbindelse med Jussbuss?

– Ja.
– Riktig. Du. Beklager. Jeg er ikke på jobb akkurat nå, men hvis du ringer Jussbuss i morgen, skal vi prøve å få svart deg...

– Flott! Men veldig raskt: svie, det er jeg kjent med. Men hva er tort?

– Jeg kan ikke gå dypt inn på dette akkurat nå, men i bunn og grunn er det mye av det samme.

– Ja?

– Ja.
– Om en skal tilkjennes oppreisning, ifølge skadeerstatningsloven § 3–5, beror på domstolens skjønn, men det er vel ikke alle skjønn som kan få oppreisning, hvis du skjønner hva jeg mener?

– Ja, jeg skjønner hva du mener. Men jeg kan dessverre ikke svare på dette på stående fot.

– Okei. Siste spørsmål: Finnes det piller for å få erstatning, slik det finnes piller for oppreisning?

– Jeg er ikke helt sikker på om jeg forstår. En pille som skal gi deg erstatning?

– Ja... jeg kunne jo bare brukt en øks og hogget den av, men da må jeg

jo skaffe en ny en.

– Men, men, men. En øks for å få en skade?

– Nei, bare så jeg kan få meg en ny en, så jeg endelig kan få oppreisning.

– En ny hva?

– Penis.

– En ny penis?

– Vil du vurdere din stilling som uvitende statist i en spalte på baksiden av Universitas?

– [...]

– Hahahahaha. Hehehehehehehehehe. Jeg trodde jeg holdt på å bli gal et lite øyeblikk.

– Hehe, ja. Vi snallast.

KVISS-CORBIN

- Jens Stoltenberg har blitt utnevnt til sjef i Norges Bank, men hvem har innehatt posten siden 2011?
- Hva heter den kontroversielle podkasteren som nylig provoserte Neil Young til å ta musikken sin av Spotify?
- Seth Rogen debuterte som skuespiller på skjermen i 1999 i en TV-serie som også inneholdt James Franco, Jason Segel og Busy Philipps. Hva heter serien?
- Hva heter Peer Gynts mor?
- Hva er «Sol over Gudhjem», «Dyrlægens natmad» og «Stjerneskudd» eksempler på?
- Nevn én av de to hovedpersonene i den danske TV-serien Klown.
- Hvilken norsk regissørduo står bak filmene *Lasse & Geir* og *Det tause flertall*?
- En annen norsk regissørduo er Joachim

- Rønning og Espen Sandberg. Nevn minst to filmer de har regissert sammen.
- Hva heter Brendan Gleasons sønn, kjent fra blant annet den nye *Star Wars*-trilogien og *The Revenant*?
- I hvilken fransk by lå det andre pavesetet under Det vestlige skisma?
- Hvilken produsent stod bak bilen Thunderbird?
- Hva heter det norske bilmerket som ble produsert av Elbil Norge på Økern?
- Hvilken av disse skuespillerne var ikke med i den norske filmen *Buddy*: Aksel Hennie, Nicolai Cleve Broch, Anders Baasmo Christiansen, Jakob Oftebro, Pia Tjelta eller Janne Formoe?
- Hva heter den ellefte sønn av Jakob som ble solgt som slave av sine brødre for senere å ende opp som egyptisk vissekonge?

- Hva heter det høyeste fjellet utenfor Asia?
- Nevn ett område hvor man kan finne den sjeldne rødbrune bergarten rombeporfyr konglomerat.
- Hvilket årstall er det snakk om? Nederland blir første land til å legalisere aktiv dødshjelp, Ari Behn og Märtha Louise gifter seg, den internasjonale straffedomstolen blir opprettet, Jacques Chirac blir gjenvalgt som fransk president, Markus og Martinus blir født og Astrid Lindgren dør.
- To Premier League-lag har en skandinavisk kaptein. Hva heter kapteineene?
- Hvilket Premier League-lag er det eneste som har en manager fra utenfor Europa?
- Da var Vinter-OL 2022 i gang, men i hvilket land skal det arrangeres i 2026?

av Gabriel Corbin-Arntzen, quizmaster i Universitas

SVAR/DOM

- 0–4. **Exphil på Bali:** Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.
- 5–9. **AST1010 – Astronomi:** Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.
- 10–14. **Juss:** Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps ... Syt litt på Jodel.
- 15–20. **Honours: WOW!** Du er sååå flink!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

1. Øystein Olsen. 2. Joe Rogan. 3. Freaks and geeks. 4. Åse. 5. Danske smørrebrød. 6. Casper Christensen og Frank Hvam. 7. Svend Wam og Petter Vennerød. 8. Bandidas. Max Manus. Kon Tiki og Pirates of the Caribbean. Dead Men Tell No Tales. 9. Domhnall Gleeson. 10. Avignon. 11. Ford. 12. Buddy. 13. Jakob Oftebro. 14. Josef. 15. Aconcagua. 16. Riffdalen. Mount Erebuss og Oslofjell. 17. 2002. 18. Kasper Schmeichel (Leicester) og Pontus Jansson (Brentford). 19. Leeds (Marcel Bielsa). 20. Italia.

Rebus

av Rebus for tog

HINT: På høy tid! Send løsning til universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Sprengekaldt OL» Det var det ingen som klarte, og spør du oss er det alt for dårlig.